

V Bruseli 17. decembra 2025
(OR. en)

16973/25

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0419 (COD)**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. decembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 989 final
Predmet:	Návrh NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu jeho pôsobnosti na nadväzujúci tovar a opatrenia proti obchádzaniu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 989 final.

Príloha: COM(2025) 989 final



V Bruseli 17. 12. 2025
COM(2025) 989 final

2025/0419 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu jeho pôsobnosti na nadväzujúci tovar a opatrenia proti obchádzaniu

{SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} - {SWD(2025) 988 final} -
{SWD(2025) 989 final}

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Nariadenie (EÚ) 2023/956, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (ďalej len „nariadenie o mechanizme CBAM“)¹, nadobudlo účinnosť 1. októbra 2023. Mechanizmom CBAM sa zabezpečuje, aby ambície EÚ v oblasti klímy neboli ohrozené únikom uhlíka, ku ktorému dochádza, keď spoločnosti so sídlom v EÚ presunú výrobu uhlíkovo náročného tovaru do tretích krajín s menej prísnyimi politikami v oblasti klímy. Dochádza k nemu aj vtedy, keď sa výrobky z EÚ nahradia lacnejším, ale uhlíkovo náročnejším dovozom. Únik uhlíka tak vedie k tomu, že emisie sa presúvajú z EÚ do tretích krajín, a nedosahuje sa zamýšľané zníženie uhlíka. Mechanizmom CBAM sa toto riziko rieši tým, že na uhlíkovo náročný tovar dovážaný do EÚ sa vzťahuje cena uhlíka, ktorá je rovnocenná cene, ktorej čelia domáci výrobcovia v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ďalej len „EU ETS“)². Po prechodnom období, ktoré sa uplatňuje od októbra 2023, sa ďalšia fáza mechanizmu CBAM začína v januári 2026 s postupným zavádzaním stanovovania cien uhlíka v prípade viazaných emisií v dovážaných výrobkoch.

Celkovým cieľom legislatívneho návrhu je posilniť účinnosť mechanizmu CBAM, a tým znížiť emisie GHG a bojovať proti zmene klímy na celom svete.

V záujme zabezpečenia účinného vykonávania mechanizmu CBAM sa návrhom zmení nariadenie o mechanizme CBAM s cieľom riešiť tri hlavné otázky. Po prvé, návrhom sa rozšíri rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM, aby sa riešilo riziko úniku uhlíka v prípade výrobkov v ďalšej časti hodnotového reťazca výrobkov z ocele a hliníka, ktoré v súčasnosti patria do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. Po druhé, návrh bude riešiť pokusy vyhýbať sa plneniu povinností v rámci mechanizmu CBAM. Po tretie, návrhom sa zlepšia technické pravidlá priradovania emisií k elektrine s cieľom podporiť dekarbonizáciu jej dovozu. Návrh prinesie aj niekoľko malých zjednodušení a zlepšení uplatňovania mechanizmu tam, kde je to potrebné, a umožní vytvorenie integrovanej oblasti CBAM s krajinami EZVO, ktoré sú členmi EHP.

CBAM sa v súčasnosti vzťahuje na obmedzený súbor tovaru zo základných materiálov uvedených v prílohe I k nariadeniu o mechanizme CBAM (hliník, cement, elektrina, hnojivá, vodík, železo a oceľ). Tieto základné materiály sa často používajú ako medziprodukty pri výrobe tovaru v ďalšej časti hodnotového reťazca (nadväzujúcich výrobkov). Výrobcovia týchto nadväzujúcich výrobkov z EÚ čelia dvojitému zvyšovaniu nákladov, čo by stimulovalo premiestnenie, EÚ by teda „vyvážala“ svoje emisie do zahraničia, čím by sa neutralizovala účinnosť politiky EÚ v oblasti klímy. Po prvé, očakáva sa, že vďaka zvýšeným ambíciám EÚ v oblasti klímy a postupnému rušeniu bezodplatného pridelovania kvót v rámci EU ETS sa zvýšia náklady na základné materiály z domácich zdrojov³. Po druhé, očakáva sa, že postupné zavádzanie mechanizmu CBAM zvýši náklady na dovážané základné materiály v rozsahu jeho pôsobnosti. V dôsledku tohto dvojitého zvyšovania nákladov sa zvyšuje rozdiel medzi celkovými

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

² Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

³ Postupné rušenie bezodplatného pridelovania kvót EU ETS bude mať za následok zvýšený dopyt po emisných kvótach obchodovaných formou aukcie, čo podľa očakávaní zvýši cenu uhlíka zaplatenú v EÚ.

nákladmi na emisie oxidu uhličitého, ktorým čelia domáci výrobcovia nadväzujúcich výrobkov, a nákladmi na emisie oxidu uhličitého, ktorým čelia výrobcovia z tretích krajín. To vedie k značnému riziku úniku uhlíka v prípade určitých nadväzujúcich výrobkov.

Vzhľadom na toto riziko sa v článku 30 ods. 3 nariadenia o mechanizme CBAM vyžaduje, aby Komisia identifikovala nadväzujúce výrobky vystavené riziku úniku uhlíka, ktoré sa zahrnú do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. V Európskom akčnom pláne Komisie pre oceľ a kovy⁴ sa stanovuje cieľ rozšíriť rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM so zameraním na nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka. V súlade s týmto cieľom a na základe posúdenia, v ktorom sa určili nadväzujúce výrobky, ktoré sú najviac ohrozené únikom uhlíka a ktoré obsahujú významný podiel tovaru CBAM, sa týmto návrhom rozšíri rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM na vybrané nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka. O možnom rozšírení pôsobnosti na nadväzujúce výrobky v ďalších odvetviach v rámci CBAM, konkrétne na výrobky súvisiace s cementom, hnojivami a vodíkom, sa diskutuje v správe o preskúmaní Komisie uvedenej v článku 30 ods. 2 nariadenia o mechanizme CBAM. Rozšírenie pôsobnosti na tento tovar sa zväži v budúcej legislatívnej revízii.

V Európskom akčnom pláne pre oceľ a kovy sa zdôraznil aj to, že je dôležité riešiť riziko obchádzania povinností vyplývajúcich z mechanizmu CBAM a vyhýbania sa im, čo by mohlo oslabiť účinnosť mechanizmu CBAM pri predchádzaní riziku úniku uhlíka. Súčasný rámec presadzovania mechanizmu CBAM už poskytuje niekoľko záruk proti obchádzaniu, a to aj s cieľom riešiť riziká nesprávneho zatriedenia a podhodnoteného deklarovania tovaru. Počas prechodného obdobia však rôzne zainteresované strany (vrátane vnútroštátnych príslušných orgánov, colných orgánov, záujmových združení, ako aj jednotlivých spoločností) vyjadrili obavy, že nariadenie o mechanizme CBAM neobsahuje dostatočné záruky proti riziku nesprávneho deklarovania intenzít emisií a riziku zneužívajúcich praktík. Tento návrh obsahuje ustanovenia zamerané na riešenie týchto rizík.

Zo skúseností s vykonávaním mechanizmu CBAM počas prechodného obdobia a zo spätnej väzby od zainteresovaných strán vyplynulo, že pravidlá pre dovoz elektriny sú nadmieru prísne. V súčasnom rámci sa predovšetkým dostatočne neuznáva pokrok, ktorý dosiahli výrobcovia elektriny mimo EÚ pri dekarbonizácii výroby elektriny, čím sa odrádza od obchodovania s nízkouhlíkovou elektrinou a poskytujú sa obmedzené stimuly pre výrobcov elektriny z tretích krajín na znižovanie emisií. Tieto nedostatky sú spôsobené dvoma hlavnými skutočnosťami. Po prvé, v súlade s nariadením o mechanizme CBAM štandardné emisné hodnoty⁵ pre dovoz elektriny odrážajú len výrobu elektriny z fosílnych palív. Tieto štandardné hodnoty preto môžu nadhodnotiť obsah uhlíka v elektrine z tretích krajín, ktoré vyvážajú relatívne čistú energiu do EÚ. Po druhé, ukázalo sa, že podmienky, ktoré musia byť splnené na deklarovanie skutočných emisií elektriny, je v praxi veľmi ťažké splniť. Návrh obsahuje ustanovenia na riešenie týchto skutočností.

Návrh napokon prinesie aj malé zlepšenia pri uplatňovaní mechanizmu, ako je rozšírenie možnosti vnútroštátnych príslušných orgánov požiadať o záruku, objasnenie toho, že prevádzkovatelia si môžu vymieňať údaje o overených emisiách s inými prevádzkovateľmi, alebo zjednodušenie povinnosti schváleného deklaranta CBAM uchovávať záznamy.

⁴ Oznámenie o Európskom akčnom pláne pre oceľ a kovy, [COM\(2025\) 125](#).

⁵ V prípade dovážanej elektriny sa v nariadení 2023/956 vyžaduje, aby sa na výpočet viazaných emisií používali štandardné hodnoty. Ak sú splnené určité podmienky, je možné deklarovať skutočné emisie spojené s výrobou elektriny.

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Návrh, ktorého cieľom je zlepšiť účinnosť mechanizmu CBAM, pomôže zabezpečiť, aby Únia dosiahla svoje ambiciózne ciele v oblasti klímy. V európskom právnom predpise v oblasti klímy sa stanovuje právne záväzný cieľ EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a znížiť emisie GHG do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990⁶. Začiatkom tohto roka Európska komisia navrhla ďalší cieľ znížiť čisté emisie GHG o 90 % do roku 2040. Plánované zníženie celkového počtu kvót EU ETS má zvýšiť cenu uhlíka zaplatenú za emisie v EÚ. To zvyšuje potrebu účinných a dôveryhodných nástrojov na riešenie rizika úniku uhlíka. Väčší rozdiel v nákladoch na emisie oxidu uhličitého medzi domácimi výrobcami a výrobcami z tretích krajín zvyšuje riziko úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov, ako aj riziko vyhýbania sa povinnostiam a ich obchádzania.

Návrh je súčasťou širšieho úsilia o posilnenie účinnosti mechanizmu CBAM. Nadväzuje na nariadenie (EÚ) 2025/2083, pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie mechanizmu CBAM⁷, zavedením dodatočných zjednodušení pri súčasnom zachovaní environmentálneho cieľa mechanizmu. Týmto návrhom sa napríklad zlepšia pravidlá používania štandardných hodnôt pre dovoz elektriny a zároveň sa uľahčí deklarovanie skutočných hodnôt pre elektrinu.

Komisia vykonala aj rozsiahle preskúmanie mechanizmu CBAM v súlade s článkom 30 ods. 2 nariadenia o mechanizme CBAM. V tomto preskúmaní sa zhodnotilo doterajšie fungovanie mechanizmu, posúdili sa vzťahy s rozvojovými krajinami vrátane najmenej rozvinutých krajín a vplyv mechanizmu na ne⁸ a zvažili sa možné ďalšie kroky. V preskúmaní sa zvažovala aj možnosť budúceho rozšírenia pôsobnosti mechanizmu CBAM na ďalšie odvetvia EU ETS vystavené riziku úniku uhlíka, ako aj na nadväzujúce výrobky v iných odvetviach (cement, hnojivá a vodík)⁹. Európska komisia zároveň prijíma súbor vykonávacích a delegovaných aktov, v ktorých sa stanovujú technické pravidlá fungovania mechanizmu CBAM v jeho súčasnom rozsahu pôsobnosti¹⁰.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Navrhaná iniciatíva je súčasťou Dohody o čistom priemysle¹¹ a je úzko zosúladená s cieľmi pripravovaného aktu na urýchlenie rozvoja priemyslu.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1 – 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2083 z 8. októbra 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (Ú. v. EÚ L 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁸ V tomto posúdení sa podrobne opíšu vplyvy súčasného rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM na podrobnejší súbor krajín. V tomto posúdení vplyvu sa takisto skúmajú vplyvy na tretie krajiny, a to v oddiele 6.

⁹ Nadväzujúce výrobky elektriny sa neberú do úvahy vzhľadom na to, že elektrina sa používa vo výrobnom procese prakticky všetkých tovarov, čím sa určenie podielu vstupov a viazaných emisií elektriny vo všetkom možnom dovážanom tovare stáva neuskutočniteľným.

¹⁰ Medzi kľúčové aspekty, ktoré sa riešia, patria pravidlá monitorovania, výpočtu a overovania viazaných emisií pre tovar v rozsahu pôsobnosti mechanizmu, pravidlá úpravy povinností v rámci mechanizmu CBAM s cieľom zohľadniť úroveň bezodplatného pridelovania kvót v odvetviach EU ETS, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, a pravidlá započítavania cien uhlíka skutočne zaplatených v tretích krajinách.

¹¹ Oznámenie s názvom Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie, [COM\(2025\) 85 final](#).

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Nariadenie o mechanizme CBAM vychádza z článku 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). V súlade s článkom 191 a článkom 192 ods. 1 ZFEÚ Únia prispieva okrem iného k úsiliu o udržiavanie, ochranu a zlepšovanie kvality životného prostredia, k podpore opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Mechanizmus CBAM vytvára spoločný a jednotný rámec na zabezpečenie rovnocennosti medzi politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na vnútornom trhu EÚ a politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na dovoz. S cieľom zabrániť, aby akýkoľvek tovar prepustený do voľného obehu v Únii podliehal mechanizmu CBAM, je nevyhnutné jednotné uplatňovanie mechanizmu CBAM. Účinnosť mechanizmu CBAM závisí od jednotného signálu o cene uhlíka, ktorý sa dôsledne uplatňuje na príslušné odvetvia vo všetkých členských štátoch EÚ. Navrhované zmeny nariadenia o mechanizme CBAM si takisto vyžadujú takéto jednotné uplatňovanie.

Rôzne miery vystavenia riziku úniku uhlíka neposkytujú dostatočné odôvodnenie opatrení na vnútroštátnej úrovni. Mechanizmus sa zameriava na emisie uvoľnené mimo Únie a mechanizmus CBAM, rovnako ako EU ETS, môže dosiahnuť vyššiu efektívnosť, ak sa bude jednotne uplatňovať v širšom rozsahu.

• Proporcionalita

Cieľom návrhu je posilniť účinnosť nariadenia o mechanizme CBAM v záujme zachovania účinnosti a integrity politik EÚ v oblasti klímy. Možnosti politiky boli zároveň navrhnuté s cieľom obmedziť vplyv na administratívnu záťaž spoločností, orgánov a iných zainteresovaných strán.

Navrhované rozšírenie rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka vychádza z logiky súčasného nariadenia o mechanizme CBAM a systému EU ETS a zameriava sa na výrobky a odvetvia, v ktorých sú viazané emisie a riziko úniku uhlíka najvyššie. Okrem toho, ako je opísané v oddiele 8.1 posúdenia vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu, možnosti politiky boli posúdené, pokiaľ ide o ich možný vplyv z hľadiska zložitosti a administratívnej záťaže. Toto sa hodnotilo pomocou súboru ukazovateľov efektívnosti a proporcionality vrátane celkových emisií z výroby a dovozu podľa číselného znaku KN a ukazovateľa zachytávajúceho materiálové zloženie nadväzujúcich výrobkov. Výrobky s vyšším podielom základných materiálov na hmotnosti majú viac viazaných emisií v pomere k celkovej hmotnosti výrobku, a preto sú zvyčajne najviac ohrozené únikom. Okrem toho sa použili ukazovatele, aby sa zabezpečilo, že pri výbere tovaru sa zohľadňuje aj zložitosť dodávateľských reťazcov. Na základe toho sa návrhom rozširuje rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM na vybrané nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka spôsobom, ktorým sa maximalizujú environmentálne prínosy tým, že sa pokrývajú dodatočné emisie, a zároveň sa v čo najväčšej miere obmedzuje administratívna záťaž a zložitosť pre dovozcov a prevádzkovateľov z tretích krajín.

Návrhom týkajúcim sa rizika obchádzania povinností a vyhýbania sa im sa rovnako vyvažujú potreby zabezpečiť účinnosť mechanizmu CBAM a obmedziť zložitosť a administratívnu záťaž spôsobenú mechanizmom. Návrh využíva flexibilný a cielený prístup prostredníctvom vykonávacích a delegovaných aktov na identifikáciu dovozu, pri ktorom existuje riziko obchádzania alebo iných praktík zameraných na vyhýbanie sa povinnostiam v rámci

mechanizmu CBAM a na ktorý by sa mali vzťahovať dodatočné podmienky týkajúce sa používania skutočných emisií.

Návrhom o dovoze elektriny sa zjednodušia podmienky na deklarovanie skutočných emisných hodnôt. Tým sa zlepši účinnosť mechanizmu CBAM pri stimulovaní dekarbonizácie v tretích krajinách a zároveň sa všetkým zainteresovaným stranám uľahčí používanie skutočných emisných hodnôt. Zmeny v prístupe k štandardným hodnotám pre dovoz elektriny neprinášajú dovozcom ani prevádzkovateľom z tretích krajín žiadnu dodatočnú zložitosť.

- **Výber nástroja**

Návrh si vyžaduje zmenu nariadenia o mechanizme CBAM. Stanovujú sa v ňom osobitné pravidlá potrebné na uplatňovanie nariadenia o mechanizme CBAM. Okrem toho si toto nariadenie vyžaduje jednotné a konzistentné uplatňovanie a presadzovanie v celej Únii v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článku 32 (o spoločnom prístupe k zahraničnej politike) a článku 207 ZFEÚ (o spoločnej obchodnej politike).

Z tohto dôvodu ciele tohto návrhu možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom nariadenia. Zabezpečí sa tak priama uplatniteľnosť jeho ustanovení.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Návrh sa opiera o skúsenosti získané pri vykonávaní nariadenia o mechanizme CBAM, odkedy sa mechanizmus 1. októbra 2023 začal v prechodnej fáze uplatňovať.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Odkedy sa mechanizmus CBAM začal 1. októbra 2023 v prechodnej fáze uplatňovať, útvary Komisie neustále vedú konzultácie so zainteresovanými stranami v Únii a v tretích krajinách prostredníctvom viacerých komunikačných kanálov. Od 1. júla do 26. augusta 2025 sa uskutočnila výzva na predkladanie podkladov a verejná konzultácia o témach rozšírenia rozsahu pôsobnosti na naviazujúce výrobky, riziku obchádzania a praktikách, ktoré by mohli ohroziť ciele mechanizmu CBAM, ako aj o elektrine. Na základe výsledkov verejnej konzultácie sa väčšina zainteresovaných strán v naviazujúcich odvetviach domnieva, že v dôsledku mechanizmu CBAM v týchto odvetviach existuje riziko úniku uhlíka. Do veľkej miery súhlasia s tým, že rozšírením mechanizmu CBAM na naviazujúce výrobky by sa znížilo toto riziko úniku uhlíka, posilnila politika EÚ v oblasti klímy, podporili nízkouhlíkové inovácie a podnietila spotreba nízkouhlíkových výrobkov v EÚ, ako aj celosvetové úsilie o stanovovanie cien uhlíka. Väčšina respondentov uviedla, že súčasný mechanizmus CBAM je vystavený riziku obchádzania, čo by mohlo oslabiť jeho účinnosť. Väčšina respondentov ďalej uviedla, že súčasná metodika výpočtu štandardných hodnôt pre elektrinu nie je vhodná, pretože sa v nej nezohľadňuje elektrina vyrobená z nefosílnych zdrojov. Okrem toho väčšina respondentov uviedla, že je potrebné zjednodušiť podmienky uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovážanej elektrine.

Útvary Komisie navyše viedli rozsiahle konzultácie so subjektmi verejného sektora v EÚ a v tretích krajinách, ako aj so zástupcami priemyslu, občianskej spoločnosti a medzinárodných alebo medzivládnych organizácií. Tieto konzultácie mali formu bilaterálnych stretnutí, diskusií v skupine expertov pre mechanizmus CBAM, rozhovorov v rámci štúdií venovaných rozšíreniu rozsahu pôsobnosti na naviazujúce výrobky a elektrinu, ako aj prieskumov vnútroštátnych príslušných orgánov a colných orgánov v kontexte rámca riadenia rizík v rámci mechanizmu CBAM.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Návrh bol vypracovaný na základe viacerých štúdií a odporúčaní expertov, pričom sa analyzovali potenciálne možnosti návrhu, ako aj jeho environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy.

Pred prípravou návrhu bola vypracovaná špecializovaná podporná štúdia zameraná na rozšírenie rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúci tovar s vysokým obsahom ocele a hliníka. Okrem tejto štúdie sa s podporou Spoločného výskumného centra Európskej komisie vykonalo špecializované modelovanie sociálno-ekonomických a environmentálnych vplyvov, zatiaľ čo útvary Komisie vykonali rozsiahly sekundárny výskum a hĺbkovú štatistickú analýzu. Ďalej sa v rámci tejto iniciatívy zohľadnili informácie získané v kontexte odvetvových štúdií vrátane štúdie o elektrine ako tovare CBAM.

Na základe uvedenej analýzy útvary Komisie uskutočnili ciele konzultácie s príslušnými hospodárskymi subjektmi a členskými štátmi a uskutočnili výmeny so zainteresovanými stranami prostredníctvom expertnej skupiny pre mechanizmus CBAM a na špecializovaných stretnutiach so zainteresovanými stranami. Útvary Komisie analyzovali aj údaje zozbierané prostredníctvom štvrtročných správ o CBAM, ktoré deklaranti predložili počas prechodného obdobia.

- **Posúdenie vplyvu**

Výbor pre kontrolu regulácie vydal kladné stanovisko s výhradami k posúdeniu vplyvu, a to aj s návrhmi na zlepšenie. Správa o posúdení vplyvu bola ďalej revidovaná s cieľom zohľadniť tieto návrhy.

V posúdení vplyvu sa uvádzajú zvažované možnosti politiky, pokiaľ ide o rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky, dodatočné záruky proti obchádzaniu a praktikám, ktoré by mohli ohroziť ciele mechanizmu CBAM, a revidované pravidlá týkajúce sa podmienok uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovážanej elektrine. V posúdení sa hodnotia všetky možnosti z hľadiska ich účinnosti pri riešení príslušných problémov. Okrem toho sa v ňom opisuje vplyv zvažovaných možností politiky na hospodárske a sociálne ukazovatele, ako aj na administratívnu záťaž, predtým, ako sa dospeje k záveru o uprednostňovanej možnosti. Možnosti politiky sa porovnávajú so základným scenárom, ktorý odráža mechanizmus CBAM v súčasnej legislatívnej podobe. Základný scenár zahŕňa aj vykonávanie balíka klimatických opatrení EÚ „Fit for 55“ vrátane postupného rušenia bezodplatného pridelovania kvót v rámci EU ETS. Okrem toho sa v základnom scenári predpokladá zavedenie zjednodušenia mechanizmu CBAM prijatého v októbri 2025, vrátane *de minimis* prahovej hodnoty založenej na hmotnosti na dovozcu za rok vo výške 50 ton tovaru CBAM (pre štyri kategórie tovaru CBAM).

Na účely možného rozšírenia rozsahu pôsobnosti na nadväzujúce výrobky zo základných materiálov ocele a hliníka sa riziko úniku uhlíka v prípade týchto výrobkov posudzovalo na základe dvoch hlavných kritérií. Po prvé, intenzita obchodu¹² s tovarom sa považovala za zástupný ukazovateľ jeho obchodovateľnosti. Tovar, s ktorým sa ľahšie obchoduje, je vystavený vyššiemu riziku úniku uhlíka v dôsledku presunu výroby alebo jeho nahradenia dovozom z tretích krajín. Po druhé, ukazovateľ zvyšovania nákladov zachytáva, ako veľmi náklady na emisie oxidu uhličitého v prípade vstupných materiálov tovaru CBAM vplyvajú na celkové náklady na nadväzujúci tovar v porovnaní s jeho celkovou pridanou hodnotou. Okrem toho s cieľom zabezpečiť, aby boli zahrnuté len výrobky s najvyššou relevantnosťou z hľadiska klímy, bol z výberu vylúčený tovar pod určenou spodnou hranicou celkových

¹² Počítaná pre daný výrobok ako hodnota obchodu s výrobkom (vývoz plus dovoz) vydelená hodnotou celkovej spotreby tohto výrobku v EÚ.

viazaných emisií na odvetvovej úrovni. Uplatňovanie rôznych prahových hodnôt pre tieto kritériá viedlo k trom reprezentatívnym možnostiam rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky. Možnosť 1 zahŕňa cieľené rozšírenie pôsobnosti zamerané len na tovar s najvyšším rizikom úniku uhlíka a najvyššou intenzitou emisií. Možnosť 2 zahŕňa vyvážené rozšírenie pôsobnosti zamerané na nadväzujúci tovar s vysokou intenzitou emisií vystavený riziku. Možnosť 3 zahŕňa široké rozšírenie pôsobnosti na všetok nadväzujúci tovar vystavený riziku.

V posúdení vplyvu sa dospelo k záveru, že uprednostňovanou možnosťou je možnosť 2, a to vzhľadom na cieľ maximalizovať environmentálne prínosy a zároveň obmedziť náklady z hľadiska dodatočnej zložitosti a administratívnej záťaže. V rámci tejto možnosti environmentálne prínosy z hľadiska zahrnutých emisií, zníženia úniku uhlíka a odhadovaného zníženia emisií výrazne prevyšujú prínosy v rámci možnosti 1. Environmentálne prínosy v rámci možnosti 2 sú zároveň podobné prínosom v rámci možnosti 3, zatiaľ čo očakávané náklady sú oveľa nižšie. V porovnaní s možnosťou 3 sa možnosť 2 týka menšieho počtu dovozcov, zahŕňa menej nových číselných znakov KN a vo všeobecnosti zahŕňa tovar, ktorý je menej zložitý z hľadiska výpočtu viazaných emisií.

S cieľom ďalej riešiť riziko úniku uhlíka sa zvažovali dve hlavné možnosti týkajúce sa šrotu. V rámci možnosti 1 sa zahŕňa výrobný šrot do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM ako prekursor CBAM. V rámci možnosti 2 sa zahŕňa výrobný šrot aj spotrebiteľský šrot medzi prekursor CBAM. V posúdení vplyvu sa dospelo k záveru, že možnosť 1 odráža najlepší celkový prístup, ktorý sa zameriava len na vysoko rizikové oblasti s cieľom minimalizovať zbytočnú administratívnu záťaž. Konkrétne sa dospelo k záveru, že zahrnutie spotrebiteľského šrotu medzi prekursor CBAM, ako sa navrhuje v rámci možnosti 2, by mohlo odrádzať od obehového hospodárstva a nebolo by v súlade s viacerými politikami EÚ v tejto oblasti.

V prípade praktík obchádzania, ktoré by mohli ohroziť ciele mechanizmu CBAM, sa zvažovali dve možnosti politiky, pričom obe mali spoločný súbor opatrení.

Spoločný súbor opatrení spočíva v prvom rade v poskytnutí právomoci Komisii podrobnejšie špecifikovať číselné znaky KN s cieľom lepšie zachytiť konkrétne zloženie jednotlivých výrobkov, ktoré patria pod každý číselný znak KN v rámci rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. Vďaka tejto právomoci bude možné zachytiť príslušné zloženie výrobkov v rámci rovnakého číselného znaku KN. Po druhé, tento súbor opatrení poskytuje Komisii právomoc uložiť dodatočné podmienky na používanie skutočných emisií pre určité číselné znaky KN/zariadenia tretích krajín v prípade vysokého rizika zneužívajúcich praktík. To umožní zaviesť dodatočné podmienky, ktoré je potrebné splniť na používanie skutočných overených hodnôt týkajúcich sa konkrétnych prípadov tovaru, ako aj dôkazy preukazujúce, že k takýmto zneužívajúcim praktikám nedošlo. Tieto podmienky a dôkazy by mali byť navrhnuté primerane a nemali by ukladať zbytočnú záťaž na prevádzkovateľov a dovozcov.

V rámci možnosti 1 sa navrhuje zahrnúť hliníkový a oceľový výrobný šrot ako prekursor, čím sa umožní priradiť emisie šrotu ako prekursoru. Táto možnosť takisto oprávňuje Komisiu požadovať dodatočné dôkazy na preukázanie miesta výroby, čím sa rieši riziko nesprávneho deklarovania intenzity emisií v dôsledku nedostatočnej vysledovateľnosti. Požiadavka na predloženie dodatočných dôkazov by sa vzťahovala na dovoz tovaru s konkrétnymi číselnými znakmi KN a pôvodom, pri ktorom je najväčšie riziko obchádzania v dôsledku nesprávneho deklarovania intenzity emisií.

Možnosť 2 vychádza z možnosti 1, ale ešte viac rozširuje rozsah jej opatrení v rámci danej politiky. Okrem výrobného šrotu by táto možnosť zahrnula aj spotrebiteľský šrot medzi prekursor CBAM. Požiadavka predložiť dôkaz o mieste výroby by sa vzťahovala na všetky

číselné znaky KN/pôvody. Preto by to malo vplyv na všetky vyhlásenia CBAM, ktoré sa opierajú o skutočné hodnoty emisií.

Uprednostňovanou voľbou je možnosť 1, pretože jej vyvážený a primeraný prístup umožňuje účinne riešiť riziká obchádzania.

Zvažovali sa štyri možnosti riešenia nedostatkov v zaobchádzaní s dovozom elektriny. Tieto možnosti sa líšia, pokiaľ ide o metodiku výpočtu emisného faktora a podmienky deklarovania skutočných hodnôt. Zahŕňajú rôzne kombinácie dvoch hlavných možností politiky: i) zachovanie súčasného prístupu založeného na emisnom faktore CO₂ pre fosílna palivá vyvážajúcej krajiny alebo prechod na priemerný emisný faktor sústavy vyvážajúcej krajiny; ii) úprava kritéria týkajúceho sa preťaženia odkazovaním na neexistenciu štrukturálneho preťaženia alebo jeho úplné odstránenie. Navyše všetky možnosti takisto zahŕňajú dva prvky. Po prvé je to upravené kritérium, ktorým sa objasňuje, že zmluvy o nákupe elektriny zahŕňajú len fyzické zmluvy, pričom sa zároveň umožňuje využívanie nepriamych zmlúv o nákupe elektriny. Po druhé sa mení podmienka týkajúca sa nominácie kapacity a uplatňuje sa len v prípade explicitného pridelovania kapacity.

Uprednostňovanou možnosťou pre dovoz elektriny je prechod na priemerný emisný faktor sústavy pre vyvážajúce krajiny a odstránenie kritéria na používanie skutočných hodnôt emisií súvisiaceho s preťažením. Priemerný emisný faktor sústavy bude lepšie odrážať trend dekarbonizácie v krajine pôvodu, keďže sa bude zohľadňovať aj elektrina vyrobená z obnoviteľných zdrojov. Spolu so zmenami podmienok týkajúcich sa zmlúv o nákupe elektriny a nominácie kapacity sa odstránením podmienky týkajúcej sa neexistencie preťaženia siete ďalej uľahčí vykazovanie skutočných hodnôt.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

V rámci rozšírenia rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka sa využívajú prínosy zo zjednodušenia mechanizmu prijatého v októbri 2025¹³. Prahová hodnota *de minimis* vo výške 50 ton dovezeného tovaru CBAM vylučuje zo súčasného rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM približne 182 000 dovozcov, čím sa znižujú administratívne náklady dovozcov o odhadovaných 1 123 miliónov EUR ročne¹⁴. Prahová hodnota *de minimis* je prínosom aj pre dovozcov nadväzujúcich výrobkov, keďže vyše 90 % dovozcov pôsobiacich v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje rozšírenie pôsobnosti podľa tohto návrhu, je vylúčených z povinností v rámci mechanizmu CBAM, pričom v rozsahu pôsobnosti zostáva vyše 99 % emisií.

Vplyv všetkých zvažovaných možností politiky (ako je opísané v oddiele o posúdení vplyvu) bol starostlivo posúdený z hľadiska ich vplyvu na administratívnu záťaž. Balík politických opatrení zahrnutý do tohto návrhu bol vybraný na základe zvážených environmentálnych prínosov a potreby obmedziť dodatočnú administratívnu záťaž a zabrániť tomu, aby sa mechanizmus CBAM stal zložitejším. Toto sa opisuje aj v oddiele o proporcionalite a v zhrnutí posúdenia vplyvu v tejto dôvodovej správe.

Rozšírenie pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúce výrobky má mierny vplyv na počet dovozcov z radov MSP (a výrobcov z radov MSP z tretích krajín) zahrnutých do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM, pričom približne polovicu nových dovozcov

¹³ Ú. v. EÚ L 2025/2083.

¹⁴ Posúdenie vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach, COM/2025/87 final.

v rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM tvoria MSP. Celkovo tak pribudne približne 3 800 – 3 900 ďalších MSP, ktoré budú musieť plniť povinnosti v rámci mechanizmu CBAM.

- **Základné práva**

Tento návrh rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Návrh predovšetkým prispieva k cieľu vysokej úrovne ochrany životného prostredia v súlade so zásadou udržateľného rozvoja stanovenou v článku 37 charty.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky nie je zamerané na generovanie príjmov, ale skôr na posilnenie účinnosti mechanizmu CBAM, pokiaľ ide o predchádzanie úniku uhlíka. Podľa posúdenia vplyvu sa predpokladá, že návrh prinesie do roku 2030 ročné príjmy približne vo výške 0,58 miliardy EUR. Po roku 2030, keď sa postupne zruší bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS a postupne sa bude zavádzať mechanizmus CBAM, by sa mali príjmy naďalej zvyšovať a do roku 2035 by mali dosiahnuť odhadovanú sumu 0,69 miliardy EUR. Vplyv na rozpočet EÚ v období 2028 – 2034 sa odhaduje v priemere na 0,2 miliardy EUR ročne, ako sa uvádza v návrhu Komisie týkajúcom sa viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034.

Opatrenia prijaté na riešenie rizík vyhybania sa povinnostiam a ich obchádzania prispievajú k tomu, aby sa predpokladané príjmy v praxi skutočne dosiahli.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Prechodné obdobie mechanizmu CBAM sa uplatňuje do konca roka 2025, pričom konečná fáza sa začne v roku 2026.

Pred koncom prechodného obdobia a v súlade s článkom 30 ods. 2 nariadenia o mechanizme CBAM má Komisia predložiť Európskemu parlamentu a Rade komplexnú správu o preskúmaní, pokiaľ ide o skúsenosti získané počas prechodného obdobia. V tejto správe sa takisto navrhnú možné budúce kroky pre ďalšie preskúmanie a rozšírenie rozsahu pôsobnosti. Európska komisia okrem toho pripravuje prijatie série vykonávacích a delegovaných aktov, v ktorých sa stanovujú technické pravidlá fungovania mechanizmu CBAM v jeho súčasnom rozsahu pôsobnosti.

Komisia bude naďalej monitorovať a hodnotiť vykonávanie mechanizmu CBAM a bude o tom podávať správy v súlade s požiadavkami nariadenia o mechanizme CBAM.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Týmto nariadením sa zavádzajú tieto zmeny nariadenia (EÚ) 2023/956:

V článku 1 ods. 1 sa objasňuje uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2023/956 po jeho začlenení do Dohody o EHP a Komisia sa splnomocňuje prijímať vykonávacie akty s cieľom zodpovedajúcim spôsobom upraviť prílohu III k uvedenému nariadeniu.

V článku 1 ods. 1 písm. c) a d) sa stanovuje možnosť uznať transpozíciu príslušného *acquis* v oblasti trhu s elektrinou na účely žiadosti o integráciu trhu s elektrinou tretej krajiny s trhom Únie prostredníctvom prepojenia trhu, a to na základe memoranda o porozumení medzi Komisiou a tretími krajinami.

V článku 1 ods. 1 písm. e) a ods. 19 sa stanovuje možnosť prijímať delegované akty v rámci postupu pre naliehavé prípady na účely doplnenia tretej krajiny alebo územia do zoznamu vyňatých tretích krajín alebo území v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

V článku 1 ods. 1 písm. e) sa Únii umožňuje uzatvárať dohody s tretími krajinami s cieľom zohľadniť mechanizmy stanovovania cien uhlíka a vzájomne si uznávať akreditačné orgány.

Článkom 1 ods. 3, ods. 5 písm. a) bodom 2 a písm. c) a ods. 8 písm. b) a c) sa Komisia splnomocňuje prijímať delegované akty, v ktorých sa v prípadoch, keď existujú dostatočné dôkazy poukazujúce na vysoké riziko zneužívajúcich praktík, vyžaduje, aby sa v prípade určitej podskupiny číselných znakov KN a pôvodu poskytli dodatočné dôkazy na preukázanie toho, že k takýmto zneužívajúcim praktikám nedošlo.

V článku 1 ods. 2 a ods. 6 písm. c), ods. 21 až ods. 23 písm. b) sa rozširuje rozsah pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956 na určitý nadväzujúci tovar s vysokým obsahom ocele a hliníka, a poskytuje sa možnosť uplatňovať na niektoré z týchto výrobkov postupnú prirážku.

V článku 1 ods. 4 sa dopĺňa požiadavka, aby nepriamy colný zástupca, ktorý žiada o povolenie, uviedol vo svojej žiadosti číslo EORI alebo iné vnútroštátne identifikačné číslo zastupovaných dovozcov.

V článku 1 ods. 5 písm. a) bode 1 a v ods. 8 písm. a) sa stanovuje registrácia prevádzkovateľa v registri CBAM na určovanie viazaných emisií na základe skutočných overených emisií.

V článku 1 ods. 5 písm. b) a c) sa vyžaduje, aby schválený deklarant CBAM v prípade potreby poskytol dôkaz o mieste a čase výroby tovaru deklarovaného na základe skutočných emisií.

V článku 1 ods. 5 písm. b) sa objasňuje, že Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa postupov preskúmania vyhlásení CBAM.

V článku 1 ods. 6 písm. a) a ods. 24 sa stanovuje zahrnutie vstupných materiálov (prekursorov) do metodiky určovania viazaných emisií v tovare.

V článku 1 ods. 6 písm. b), ods. 8 písm. d) a ods. 23 sa stanovuje možnosť, aby prevádzkovateľ sprístupnil schválenému deklarantovi CBAM len podskupinu údajov potrebnú na vykazovanie, výpočet a overovanie skutočných emisií.

V článku 1 ods. 7 sa objasňuje, že Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa podmienok na zabezpečenie kvalifikácie nezávislej osoby zodpovednej za osvedčovanie zaplatenej ceny uhlíka vrátane udeľovania akreditácie vnútroštátnym akreditačným orgánom.

V článku 1 ods. 9 písm. b) sa objasňuje, že Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa započítavania ceny uhlíka zaplatenej v zahraničí na základe zásady rovnocennosti a zohľadnenia úsilia vynaloženého na uhlíkové kredity.

V článku 1 ods. 8 písm. c) sa objasňuje, že prevádzkovateľ môže poskytnúť informácie týkajúce sa overovania emisií viazaných vo vstupných materiáloch (prekursoroch) inému prevádzkovateľovi.

Článkom 1 ods. 9 sa umožňuje príslušným orgánom požadovať poskytnutie záruky v ďalších prípadoch a použiť ju, ak schválený deklarant CBAM neodovzdá dostatočné množstvo certifikátov CBAM, na vymáhanie akejkoľvek neuhradenej finančnej úpravy.

V článku 1 ods. 10 sa objasňuje, že Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú postupy overovania, ktoré majú overovatelia používať.

V článku 1 ods. 11 sa objasňuje, že Komisia alebo príslušný orgán môžu v rámci preskúmania vyhlásenia CBAM požiadať schváleného deklaranta CBAM, aby poskytol dôkazy o tom, že dovezený tovar bol vyrobený v deklarovanom zariadení a počas deklarovaného obdobia výroby.

V článku 1 ods. 12 sa stanovuje osobitné pravidlo výpočtu ceny certifikátov CBAM, ak sa na aukčnej platforme koná len jedna aukcia.

V článku 1 ods. 13 sa objasňuje, že požiadavka, aby schválení deklaranti CBAM zabezpečili, aby počet certifikátov CBAM na ich účte v registri CBAM na konci každého štvrťroka zodpovedal aspoň 50 %, je založená na ročnom cykle, a preto by sa mali zo štvrťročného výpočtu vylúčiť certifikáty zakúpené počas iných rokov, než je kalendárny rok.

V článku 1 ods. 14 sa zjednodušuje proces spätného odkupovania tým, že sa zrušuje účasť Komisie na ňom.

V článku 1 ods. 15 písm. a) sa objasňuje úloha čísla účtu CBAM pri určovaní osoby zodpovednej za vykonávanie povinností v rámci mechanizmu CBAM.

V článku 1 ods. 15 písm. b) a c) sa príslušným orgánom umožňuje požiadať o overenie správnosti príslušných colných údajov a informácií oznámených prostredníctvom registra CBAM. Komisia sa splnomocňuje prijímať vykonávacie akty s cieľom identifikovať materiálové a chemické zloženie tovaru a colným orgánom sa umožňuje oznamovať tieto informácie Komisii.

V článku 1 ods. 15 písm. a) a d) sa Komisia splnomocňuje prijímať vykonávacie akty s cieľom identifikovať materiálové a chemické zloženie tovaru a colným orgánom sa umožňuje oznamovať tieto informácie Komisii.

V článku 1 ods. 16 sa vymedzuje nová praktika obchádzania, ktorou je umelé prispôsobovanie dodávateľských reťazcov tovaru tak, aby sa na tovar vzťahovala nižšia štandardná hodnota.

Článkom 1 ods. 17 sa Komisia splnomocňuje prijímať delegované akty s cieľom odstrániť tovar z prílohy I v prípade závažných a nepredvídaných okolností, ktoré vážne poškodzujú vnútorný trh Únie.

Článkom 1 ods. 18 sa menia splnomocnenia udelené Komisii spoluzákonodarcami na prijímanie delegovaných aktov vzhľadom na zmeny zavedené týmto návrhom.

V článku 1 ods. 20 sa objasňuje, že v správe o hodnotení fungovania mechanizmu CBAM by sa mal posúdiť vplyv mechanizmu CBAM na odvetvia, na ktoré sa má vzťahovať v budúcnosti, a že k správe možno v prípade potreby pripojiť legislatívny návrh.

V článku 1 ods. 22 sa mení emisný faktor pre dovezenú elektrinu s cieľom zohľadňovať elektrinu vyrobenú zo všetkých zdrojov. Menia sa aj podmienky uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovážanej elektrine, aby boli flexibilnejšie.

Článok 2 obsahuje ustanovenia o nadobudnutí účinnosti a uplatňovaní navrhovaných opatrení. S cieľom umožniť včasné predloženie prvých vyhlásení CBAM do 30. septembra 2027 sa zmeny metódy výpočtu emisného faktora pre dovážanú elektrinu a podmienok uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovážanej elektrine budú uplatňovať na dovoz elektriny uskutočnený od 1. januára 2026. Zmeny, ktoré si vyžadujú implementáciu v registri CBAM alebo spustenie na začiatku kalendárneho roka, vrátane rozšírenia rozsahu pôsobnosti na nadväzujúce výrobky, sa budú uplatňovať od 1. januára 2028.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu jeho pôsobnosti na nadväzujúci tovar a opatrenia proti obchádzaniu

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

po porade s Výborom regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956³ bolo pôvodne navrhnuté s obmedzeným rozsahom pôsobnosti zahŕňajúcim tovar, ktorý je najviac vystavený riziku úniku uhlíka a ktorý je najviac uhlíkovo náročný. Rozsah pôsobnosti uvedeného nariadenia by sa mal postupne rozšíriť tak, aby zahŕňal výrobky v ďalšej časti hodnotového reťazca tovaru uvedeného v prílohe I k uvedenému nariadeniu.
- (2) Komisia vo svojom oznámení s názvom „Európsky akčný plán pre oceľ a kovy“⁴ stanovila ciele, ktorými sú rozšírenie rozsahu pôsobnosti mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (ďalej len „mechanizmus CBAM“) na určité nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka, ako aj riešenie rizika obchádzania a praktík, ktoré by mohli ohroziť ciele mechanizmu CBAM, vrátane toho, keď tretie krajiny presmerujú tovar s nízkymi emisiami na trh Únie bez toho, aby sa usilovali o dekarbonizáciu celej svojej výroby.
- (3) Keďže účelom mechanizmu CBAM je vytvárať stimuly na znižovanie emisií prevádzkovateľmi v tretích krajinách, Únia je odhodlaná spolupracovať s tretími krajinami s nízkymi a strednými príjmami a podporovať ich pri dekarbonizácii ich výrobných odvetví v rámci vonkajšieho rozmeru Európskej zelenej dohody⁵ a v súlade

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

⁴ Oznámenie s názvom Európsky akčný plán pre oceľ a kovy, [COM/2025/125 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52025DC0085); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

⁵ Oznámenie: Európska zelená dohoda, [COM/2019/640 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52025DC0085).

s Parížskou dohodou⁶. Únia by mala naďalej podporovať uvedené krajiny prostredníctvom rozpočtu Únie, najmä najmenej rozvinuté krajiny, s cieľom pomôcť im, aby sa dokázali prispôsobiť povinnostiam podľa tohto nariadenia. Únia by mala naďalej podporovať opatrenia zamerané na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v týchto krajinách, a to aj pri ich úsilí o dekarbonizáciu a transformáciu ich priemyselných odvetví v medziach stropu viacročného finančného rámca a finančnej podpory, ktorú Únia poskytuje na medzinárodné financovanie opatrení v oblasti klímy. Tento prístup sa opätovne zdôrazňuje v globálnej vízii EÚ pre klímu a energetiku⁷, v ktorej sa uvádza, že EÚ bude proaktívne spolupracovať s partnermi s cieľom zabezpečiť väčšiu súdržnosť medzi vnútornými a vonkajšími politikami EÚ. Popritom, ako sa mechanizmus CBAM začína postupne uplatňovať, Únia má v úmysle posilňovať partnerstvá a podporovať širšie úsilie zamerané na zmierňovanie zmeny klímy, a to aj finančnou podporou úsilia krajín o dekarbonizáciu.

- (4) Po začlenení nariadenia (EÚ) 2023/956 do Dohody o EHP by sa štáty EZVO, ktoré uplatňujú mechanizmus CBAM, nemali na účely tohto nariadenia považovať za tretie krajiny a mali by sa vypustiť z prílohy III k nemu. Vytvoril by sa spoločný priestor CBAM, v ktorom by sa prahová hodnota podľa článku 2a nariadenia (EÚ) 2023/956 uplatňovala spoločne na dovoz do Únie a dovoz na colné územia štátov EZVO, ktoré uplatňujú mechanizmus CBAM.
- (5) Po začlenení nariadenia (EÚ) 2023/956 do Dohody o EHP by sa uvedené nariadenie malo uplatňovať na zušľachtené výrobky z tovaru uvedeného v prílohe I s pôvodom v tretej krajine, ktoré sú získané v colnom režime aktívny zušľacht'ovací styk podľa článku 256 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, keď sa spätne vyvezú na colné územie štátu EZVO, ktorý do svojho práva začlenil mechanizmus CBAM, za predpokladu, že sú dovezené na jedno z uvedených colných území. Na Komisiu by sa mali preniesť vykonávacie právomoci s cieľom stanoviť podrobné podmienky uplatňovania mechanizmu CBAM na takýto tovar.
- (6) Po začlenení nariadenia (EÚ) 2023/956 do Dohody o EHP by sa malo objasniť, že uvedené nariadenie sa neuplatňuje na tovar, ktorý bol predtým prepustený do voľného obehu na colnom území štátov EZVO, ktoré začlenili mechanizmus CBAM do svojho práva, za predpokladu, že colný deklarant uvedie v nasledujúcom colnom vyhlásení, že tovar bol predtým prepustený do voľného obehu na colnom území štátov EZVO.
- (7) Po začlenení nariadenia (EÚ) 2023/956 do Dohody o EHP by sa štáty EZVO, ktoré uplatňujú mechanizmus CBAM, nemali na účely tohto nariadenia považovať za tretie krajiny a mali by sa vypustiť z prílohy III k nemu. Vytvoril by sa spoločný priestor CBAM, v ktorom by sa prahová hodnota podľa článku 2a nariadenia (EÚ) 2023/956 uplatňovala spoločne na dovoz do Únie a dovoz na colné územia štátov EZVO, ktoré uplatňujú mechanizmus CBAM.
- (8) Toto nariadenie by sa nemalo vzťahovať na toky elektriny z tretích krajín vyplývajúce z opatrení, ktoré prijímajú prevádzkovatelia prenosových sústav na zaistenie bezpečnej a zabezpečenej prevádzky svojich sietí, vrátane riešenia núdzových situácií a neplánovaných tokov.

⁶ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁷ Spoločné oznámenie: Globálna vízia EÚ pre klímu a energetiku: zabezpečenie konkurencieschopnej úlohy Európy na svetových trhoch a urýchlenie čistej transformácie, [JOIN\(2025\) 25 final](#).

- (9) Náležitým uznaním pokroku, ktorý dosiahli príslušné tretie krajiny v snahe o prepojenie trhov elektrizačných sústav, sa zaistí, že všetky časovo obmedzené výnimky stanovené v tomto nariadení budú plne v súlade so strategickými cieľmi Únie a s konkrétnymi výsledkami daných tretích krajín. Efektívne využívanie existujúcej elektrickej infraštruktúry a integrácia trhov s elektrinou tretích krajín do vnútorného trhu Únie s elektrinou sú kľúčové pre zníženie nákladov členských štátov aj príslušných tretích krajín, ako aj na zaistenie bezpečnosti dodávok. Takéto uznanie by sa malo vyjadriť prostredníctvom memoranda o porozumení medzi Komisiou a tými tretími krajinami, ktoré v plnej miere transponovali príslušné *acquis* v oblasti trhu s elektrinou, na základe overenia Komisiou. V memorande o porozumení by sa mal stanoviť harmonogram uplatňovania výnimky stanovenej v nariadení (EÚ) 2023/956, pričom by sa malo zohľadniť dodržiavanie príslušných trhových pravidiel a príslušnosť k inštitúciám prevádzkovateľov prenosových sústav (PPS) v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943⁸ a nariadením Komisie (EÚ) 2015/1222⁹, ako aj pokrok, ktorý príslušné krajiny dosiahli v súvislosti s nástrojmi stanovovania cien uhlíka, ktoré sú ekvivalentné s EU ETS, pokiaľ ide o výrobu elektriny.
- (10) S cieľom zabezpečiť, aby jednotná prahová hodnota založená na hmotnosti po rozšírení pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956 na nadväzujúce výrobky nepresiahla 1 % emisií viazaných v dovážanom tovare a zušľachtených výrobkoch, by sa každoročné posúdenie prahovej hodnoty malo v roku 2027 vykonať na základe údajov o dovoze zahŕňajúcich aj nadväzujúci tovar, na ktorý sa vzťahuje toto rozšírenie.
- (11) Cieľom mechanizmu CBAM je riešiť riziko úniku uhlíka tak, že sa zabezpečí, aby sa na výrobky bez ohľadu na to, či sa dovážajú do Únie alebo vyrábajú v Únii, vzťahovala ekvivalentná cena uhlíka. Pokiaľ sa však značný počet medzinárodných partnerov Únie vyznáva politické prístupy, ktoré nespejú k rovnakej úrovni ambícií v oblasti klímy, existuje riziko úniku uhlíka, čo vedie k tomu, že celkové emisie sú vyššie, než by boli bez úniku uhlíka.
- (12) K zneužívajúcim praktikám by mohlo dochádzať, keď subjekty zneužijú možnosť použiť skutočné emisie na to, aby sa neoprávnene úplne alebo čiastočne vyhli finančnému záväzku v rámci CBAM, a tým oslabia účinnosť mechanizmu CBAM pri riešení rizika úniku uhlíka v Únii a dosahovaní cieľov politiky Únie v oblasti klímy.
- (13) Komisia by mala monitorovať vplyv mechanizmu CBAM na vnútorný trh Únie s cieľom posudzovať riziko zneužívajúcich praktík, ktoré oslabujú účinnosť mechanizmu CBAM, a potenciálny vplyv na vnútorný trh Únie, a to aj prostredníctvom analýzy dovozných colných vyhlásení a vyhlásení CBAM alebo na základe akéhokoľvek relevantného zdroja informácií, a to aj od členských štátov prostredníctvom výmen informácií v rámci expertnej skupiny pre mechanizmus CBAM alebo iných relevantných výmen.
- (14) S cieľom umožniť rýchlu reakciu v prípade, že dôkazy poukazujú na vysoké riziko zneužívajúcich praktík, by Komisia mala byť splnomocnená prijímať delegované akty, ktorými sa stanovujú, v prípade používania skutočných emisií pri určitej kombinácii tovaru a pôvodu, informácie, ktoré sa majú deklarovать, a takisto dôkazy na preukázanie toho, že k takýmto zneužívajúcim praktikám nedošlo. Ak Komisia zistí

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54 – 124, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia (Ú. v. EÚ L 197, 25.7.2015, s. 24 – 72, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

dostatočné dôkazy poukazujúce na vysoké riziko zneužívajúcich praktík, mala by byť povinná konať prostredníctvom delegovaných aktov do troch mesiacov od daného zistenia. Tieto podmienky a dôkazy by mali byť navrhnuté primerane a nemali by klásť zbytočnú záťaž na prevádzkovateľov a dovozcov.

- (15) S cieľom identifikovať dovozcov zastúpených nepriamym colným zástupcom by žiadosť o povolenie mala obsahovať číslo registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) alebo akýkoľvek iný druh vnútroštátneho identifikačného čísla zastúpených dovozcov.
- (16) S cieľom riešiť riziko nesprávneho deklarovania viazaných emisií určených na základe skutočných emisií by Komisia a príslušný orgán mali mať možnosť požiadať schváleného deklaranta CBAM o poskytnutie dôkazov, že dovezený tovar bol vyrobený v deklarovanom zariadení a počas deklarovaného obdobia výroby. V prípade určitého tovaru, napríklad tovaru, ktorý je heterogénnejší z hľadiska intenzity emisií, alebo iba v určitých prípadoch, by sa uvedené dôkazy mali vyžadovať ako súčasť vyhlásenia CBAM. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom identifikovať tovar, v prípade ktorého by sa takéto dôkazy mali vyžadovať ako súčasť vyhlásenia CBAM, ako aj konkrétny druh dôkazov, ktoré sa majú poskytnúť.
- (17) S cieľom uľahčiť spracúvanie informácií o prevádzkovateľoch v tretích krajinách, znížiť administratívnu záťaž pre prevádzkovateľa a schváleného deklaranta CBAM a uľahčiť preskúvanie vyhlásení CBAM by na účely určovania viazaných emisií na základe skutočných overených emisií mala byť nevyhnutným krokom registrácia prevádzkovateľov.
- (18) V záujme harmonizovaného prístupu k preskúvaniu vyhlásení CBAM by sa malo objasniť, že Komisia môže ako súčasť vykonávacieho aktu týkajúceho sa štandardného formátu vyhlásenia CBAM stanoviť postupy na preskúvanie vyhlásení CBAM.
- (19) Na emisie z vyprodukovaného výrobného šrotu sa v Únii vzťahuje cena uhlíka, keďže v rámci EU ETS sa emisie merajú na úrovni zariadenia. Keďže hliníkovému a ocelovému výrobnému šrotu sú podľa nariadenia (EÚ) 2023/956 priradené nulové emisie, na dovezený tovar, pri ktorom sa ako vstupný materiál používa hliníkový a ocelový výrobný šrot, sa vzťahuje nižšia cena uhlíka v porovnaní s tovarom vyrobeným v Únii, čím sa oslabuje účinnosť mechanizmu CBAM pri riešení rizika úniku uhlíka v prípade tovaru uvedeného v prílohe I.
- (20) S cieľom posilniť účinnosť mechanizmu CBAM pri riešení rizika úniku uhlíka v prípade tovaru by sa pri výpočte viazaných emisií tovaru mali zohľadniť emisie hliníkového výrobného šrotu a ocelového výrobného šrotu. Keďže výrobný šrot je koprodukt, ktorý vzniká neúmyselne vo výrobnom procese kovového tovaru a je okamžite opätovne použiteľný vo výrobnom procese, ako taký sa nepovažuje za rizikový z hľadiska úniku uhlíka. Emisie hliníkového výrobného šrotu a ocelového výrobného šrotu by sa preto mali zohľadniť len vtedy, keď sa tento šrot používa ako prekurzor pre tovar uvedený v prílohe I k tomuto nariadeniu. Komisia by mala zabezpečiť, aby sa neobchádzalo monitorovanie, vykazovanie a overovanie emisií viazaných vo výrobnom šrote použitom ako vstupný materiál (prekurzor), a to aj nesprávnym vykazovaním výrobného šrotu ako spotrebiteľského šrotu s cieľom dosiahnuť určenie nižších viazaných emisií.
- (21) S cieľom uľahčiť uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2023/956 môže Únia v kontexte vykonávacieho nariadenia na započítavanie ceny uhlíka zaplatenej v zahraničí zohľadniť uhlíkové kredity podľa článku 6 Parížskej dohody.
- (22) Malo by sa objasniť, že vzhľadom na z obchodného hľadiska citlivú povahu niektorých údajových prvkov požadovaných na vykazovanie, výpočet a overovanie skutočných emisií sa prevádzkovateľ môže rozhodnúť, že poskytne len súhrn týchto

prvkov, ktoré sú potrebné na určenie a overovanie viazaných emisií, a takisto na uplatňovanie podmienok pre používanie skutočných emisií v prípade príslušných kombinácií tovaru a pôvodu. Od schváleného deklaranta CBAM by sa malo vyžadovať iba to, aby uchovával záznamy o poskytnutých informáciách.

- (23) Osobitné výzvy vznikajú pri používaní skutočných emisií viazaných v nadväzujúcom tovare vyrobenom z viacerých vstupných materiálov (prekurzorov) a ak tieto materiály patria do rôznych odvetví v rámci CBAM alebo do odvetví, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Tento tovar má zvyčajne dlhšie a zložitejšie globálne hodnotové reťazce a jeho výroba zahŕňa viacero výrobných etáp. Získavanie overených informácií o skutočných emisiách jeho vstupných materiálov (prekurzorov) bude administratívne náročné, čo by potom odrádzalo od používania skutočných emisií. V snahe o riešenie týchto výziev by sa pri tomto konkrétnom tovare malo uľahčiť používanie štandardných hodnôt tým, že sa nebude uplatňovať prirážka, bez toho, aby bola dotknutá environmentálna integrita mechanizmu CBAM.
- (24) Keďže osvedčovanie dokumentácie o cene uhlíka sa môže uskutočniť pred dovozom tovaru do Únie, nie je vhodné vyžadovať, aby osoba osvedčujúca informácie uvedené v dokumentácii o cene uhlíka bola nezávislá od schváleného deklaranta CBAM.
- (25) Keďže odpočítanie ceny uhlíka skutočne zaplatenej v tretej krajine si vyžaduje, aby sa viazané emisie zakladali na skutočných overených emisiách, a keďže osvedčenie dokumentácie o cene uhlíka musí vychádzať z predchádzajúceho overenia viazaných emisií, overenie viazaných emisií a osvedčenie ceny uhlíka zaplatenej za tieto emisie spolu úzko súvisia a môže ich prípadne vykonať tá istá osoba. Osvedčovanie ceny uhlíka by navyše malo podliehať podobnej kontrole a dohľadu, aké sa vykonávajú pri overovaní emisií. Malo by sa preto objasniť, že Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktoré sa týkajú podmienok na zabezpečenie kvalifikácií osoby, ktorá je zodpovedná za osvedčovanie informácií obsiahnutých v dokumentácii o cene uhlíka prostredníctvom registra CBAM, vrátane udeľovania akreditácie zo strany vnútroštátneho akreditačného orgánu, a ktoré zahŕňajú aj potrebné postupy osvedčovania a výmenu informácií.
- (26) S cieľom uľahčiť overovanie viazaných emisií v prípade zložitého tovaru by sa malo objasniť, že prevádzkovateľ by mal mať možnosť zdieľať informácie s iným prevádzkovateľom, vrátane informácií o overovaní emisií viazaných vo vstupných materiáloch (prekurzoroch).
- (27) S cieľom zaistiť finančné postavenie žiadateľa alebo schváleného deklaranta CBAM by príslušné orgány mali byť oprávnené požadovať poskytnutie záruky v iných prípadoch, než je prípad, keď medzi tým, ako sa žiadateľ usadil, a rokom predloženia žiadosti neprešli dva finančné roky. S cieľom zabezpečiť riadny výber príjmov je takisto vhodné umožniť príslušným orgánom, aby poskytnutú záruku použili, ak si schválený deklarant CBAM nesplní povinnosť mať na konci každého štvrtého počtu certifikátov CBAM, ktorý zodpovedá 50 % emisií viazaných v tovare, ktorý doviezol do Únie od začiatku roka.
- (28) Malo by sa objasniť, že na to, aby vnútroštátne akreditačné orgány, Komisia a príslušné orgány mohli kontrolovať a monitorovať overovateľov, je potrebné stanoviť postupy overovania, ktoré majú overovatelia používať.
- (29) S cieľom zachovať účinnosť mechanizmu CBAM ako opatrenia na zabránenie úniku uhlíka je potrebné, aby Komisia vypočítavala cenu certifikátov CBAM na základe týždenných priemerov emisných kvót obchodovaných formou aukcie v systéme Únie na obchodovanie s emisiami (ďalej len „EU ETS“). V záujme toho, aby cena certifikátu

CBAM vždy presne odrážala ceny ETS, je vhodné stanoviť osobitné pravidlo výpočtu pre kalendárne týždne, počas ktorých sa na aukčnej platforme koná iba jedna aukcia.

- (30) Počnúc rokom 2027 musia schválení deklaranti CBAM, ktorí presiahnu jednotnú prahovú hodnotu založenú na hmotnosti, zabezpečiť, aby počet certifikátov CBAM na ich účte v registri CBAM na konci každého štvrťroka zodpovedal aspoň 50 % emisií viazaných v tovare dovezenom od začiatku daného roka. Keďže toto pravidlo je založené na ročnom cykle, ktorý je základom pre obmedzenie spätného odkúpenia certifikátov CBAM, je vhodné z počtu certifikátov CBAM, na ktoré sa vzťahuje uvedený štvrťročný výpočet, vylúčiť certifikáty zakúpené počas iných rokov, než je daný kalendárny rok.
- (31) S cieľom zjednodušiť proces spätného odkupovania, zefektívniť ho a znížiť administratívnu záťaž, a zároveň zachovať bezpečnostnú integritu a spoľahlivý dohľad by sa schválenému deklarantovi CBAM malo umožniť, aby príslušný orgán priamo spätne odkúpil jeho nadbytočné certifikáty CBAM.
- (32) Pri určitom tovare je materiálové a chemické zloženie tovaru dôležitým faktorom určujúcim viazané emisie; príkladmi sú slinok obsiahnutý v cemente, dusík obsiahnutý v hnojivách alebo legujúce prvky v oceli. Aby sa predišlo riziku nesprávneho deklarovania viazaných emisií určených na základe skutočných emisií v prípade určitého tovaru, ktorý je heterogénnejší z hľadiska intenzity emisií, by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom identifikovať materiálové a chemické zloženie tovaru v colnom vyhlásení.
- (33) S cieľom zabezpečiť, aby colné orgány poskytli príslušným orgánom a Komisii všetky colné informácie a údaje potrebné na vykonávanie nariadenia (EÚ) 2023/956, je potrebné špecifikovať príslušné podporné dokumenty, informácie a údaje vrátane dokladu o ukončení colného režimu, ktoré majú colné orgány oznamovať.
- (34) Malo by sa objasniť, že na určenie osoby zodpovednej za prevzatie povinností stanovených v tomto nariadení sa má použiť číslo účtu CBAM uvedené v colnom vyhlásení, doklade o ukončení colného režimu, vyhlásení o prijatí alebo v akomkoľvek inom relevantnom colnom doklade v čase prepustenia tovaru do voľného obehu.
- (35) S cieľom zabezpečiť presnosť colných údajov a informácií, ktoré sú príslušným orgánom dostupné v registri CBAM, by príslušné orgány mali mať možnosť požiadať colné orgány alebo Komisiu o potvrdenie týchto informácií. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa vymedzí rozsah daných informácií, ako aj periodicita, harmonogram a prostriedky používané na oznamovanie týchto informácií.
- (36) S cieľom zabrániť praktikám, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov mechanizmu CBAM, by Komisia mala na úrovni Únie nepretržite monitorovať praktiky obchádzania, ktoré spočívajú v umelom prispôbení dodávateľského reťazca tovaru s cieľom vyhnúť sa povinnostiam stanoveným v nariadení (EÚ) 2023/956.
- (37) S cieľom umožniť rýchlu reakciu v prípade závažných a nepredvídateľných dôsledkov zahrnutia tovaru do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM, ktoré by viedli k vážnemu poškodeniu vnútorného trhu Únie, by Komisia mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom vypustiť tovar z rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956.

- (38) S cieľom zlepšiť zosúladienie s kombinovanou nomenklatúrou (ďalej len „KN“) stanovenou v nariadení Rady (EHS) č. 2658/87¹⁰ by sa mal objasniť opis určitých číselných znakov KN v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956.
- (39) S postupným rušením prechodného bezodplatného pridelenia kvót podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES¹¹, ktorou sa vytvára systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii (ďalej len „EU ETS“), a s postupným zavádzaním mechanizmu CBAM sa riziko úniku uhlíka pravdepodobne presunie z dodávateľských odvetví, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje mechanizmus CBAM, na nadväzujúce výrobky. V záujme zachovania účinnosti cieľov mechanizmu CBAM je preto potrebné rozšíriť rozsah pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956 na výrobky v ďalšej časti hodnotového reťazca.
- (40) V súlade s Európskym akčným plánom pre oceľ a kovy by sa rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956 malo zamerať na odvetvia kovov a na tovar, ktorý obsahuje významný podiel výrobkov CBAM. Rozšírenie by preto malo zahŕňať nadväzujúci tovar s vysokým obsahom ocele a hliníka, ktorý sa do Únie dováža v najväčšej miere z hľadiska množstiev, hodnoty a objemu a pri ktorom hrozí najvyššie riziko úniku uhlíka. V odvetviach ocele a hliníka sa zároveň ukazuje výpočet skutočných emisií viazaných v tovare najlepšie technicky uskutočniteľný.
- (41) Výber nadväzujúceho tovaru s vysokým obsahom ocele a hliníka by mal byť založený na jasne definovaných kritériách a prahových hodnotách, ktoré odrážajú riziko úniku uhlíka spojené s každým výrobkom a medzi ktoré by mali patriť podiel viazaných emisií v danom tovare, jeho relevantnosť z hľadiska klímy a technická uskutočniteľnosť jeho zahrnutia do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/956. Malo by sa posúdiť riziko úniku uhlíka, a to jednak z hľadiska obchodovateľnosti výrobku a jednak z hľadiska nákladov na emisie oxidu uhličitého viazaného vo vstupných materiáloch výrobku (prekurzoroch) v porovnaní s celkovou pridanou hodnotou výrobku. Na základe rovnakých kritérií by Komisia mala v budúcnosti posúdiť rozšírenie rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia na ďalší nadväzujúci tovar a predložiť svoje závery v správe Európskemu parlamentu a Rade.
- (42) V súlade so zásadami a metódami výpočtu, ktoré sa uplatňujú na iný tovar, by sa emisie viazané v nadväzujúcom tovare mali vypočítavať na základe skutočných emisií overených overovateľom alebo podľa štandardných hodnôt vypočítaných a sprístupnených Komisiou. Keďže systémové hranice výrobných procesov predstavujú systémové hranice len tých výrobných procesov, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, priradenie emisií viazaných v nadväzujúcom tovare by sa malo obmedziť na emisie obsiahnuté vo vstupných materiáloch (prekurzoroch). Pri výpočte viazaných emisií by sa mali zohľadniť vstupné materiály (prekurzory) nadväzujúceho tovaru, ktoré nie sú uvedené v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2023/956.
- (43) V prípade obmedzeného počtu nadväzujúceho tovaru môžu viazané emisie v závislosti od materiálového zloženia tovaru patriť úplne mimo rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM. Preto treba spresniť, že nadväzujúci tovar, ktorý je vyrobený výlučne z materiálov, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM, by nemal patriť do rozsahu pôsobnosti prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

¹⁰ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES, Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

- (44) Osobitné výzvy vznikajú pri používaní skutočných emisií viazaných v nadväzujúcom tovare vyrobenom z viacerých vstupných materiálov (prekursorov), ak tieto materiály patria do rôznych odvetví v rámci CBAM alebo do odvetví, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Tento tovar má zvyčajne dlhšie a zložitejšie globálne hodnotové reťazce a jeho výroba zahŕňa viacero výrobných etáp. Získavanie overených informácií o skutočných emisiách jeho vstupných materiálov (prekursorov) bude administratívne náročné, čo by potom odrádzalo od používania skutočných emisií. V snahe o riešenie týchto výziev by sa pri tomto konkrétnom tovare malo uľahčiť používanie štandardných hodnôt tým, že sa nebude uplatňovať prirážka, bez toho, aby bola dotknutá environmentálna integrita mechanizmu CBAM.
- (45) Osobitné výzvy vznikajú pri používaní skutočných emisií viazaných v nadväzujúcom tovare, ktorý je zahrnutý v oddieloch „Železo a ocel“, „Hliník“ a „Kombinované kovové výrobky“ uvedených v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956. Vzhľadom na ťažkosti so zberom údajov v celom dodávateľskom reťazci niektorých komponentov tohto tovaru by sa špecifické viazané emisie všetkého tovaru, na ktorý sa vzťahujú tieto oddiely, mali vypočítať ako funkcia viazaných emisií vstupných materiálov (prekursorov) obsiahnutých v tomto tovare.
- (46) Metóda používaná na výpočet emisného faktora pre dovážanú elektrinu by sa mala upraviť tak, aby zohľadňovala elektrinu vyrobenú zo všetkých zdrojov vrátane nefosílnych zdrojov palív. V dôsledku toho by Komisia mala vypočítať a sprístupniť revidované štandardné hodnoty pre dovážanú elektrinu.
- (47) S cieľom zabezpečiť konzistentný metodický prístup, pokiaľ ide o štandardné hodnoty uplatňované pri nepriamych emisiách, by sa malo objasniť, že alternatívna štandardná hodnota pre nepriame emisie, v prípade ktorej môže tretia krajina alebo skupina tretích krajín preukázať, že je nižšia ako hodnota stanovená Komisiou, by mala vychádzať z rovnakej metódy výpočtu ako štandardné hodnoty pre nepriame emisie určené Komisiou.
- (48) S cieľom uľahčiť určovanie viazaných emisií elektriny na základe skutočných emisií by sa podmienky uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovážanej elektrine mali upraviť flexibilnejšie. Malo by sa objasniť, že sa môžu použiť určité zmluvy o nákupe elektriny uzavreté medzi sprostredkovateľmi. Navyše, vzhľadom na praktické ťažkosti pri preukazovaní toho, že v čase dovozu neexistovalo v žiadnom bode siete fyzické preťaženie siete, by sa toto kritérium malo vypustiť, a rovnako aj alternatívne kritérium spočívajúce v preukazovaní priameho pripojenia k prenosovej sústave Únie. Takisto by nemalo byť potrebné preukazovať ani pevne nominovanú pridelenú kapacitu prepojenia, ak sa prenosová kapacita prideluje prostredníctvom implicitného pridelovania kapacity.
- (49) Vzhľadom na to, že niektoré údajové prvky, z ktorých vychádza overovanie viazaných emisií, sú z obchodného hľadiska citlivé, by správa o overení mala obsahovať len informácie, ktoré sú potrebné na stanovenie viazaných emisií tovaru. Informácie o emisiách uvoľnených daným zariadením alebo o tovare, ktorý nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, by nemali byť súčasťou správy o overení napriek tomu, že overovateľ ich preskúmava.
- (50) S cieľom zmeniť určité nepodstatné prvky nariadenia (EÚ) 2023/956 by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o vypustenie tovaru z rozsahu pôsobnosti prílohy I, ak je to potrebné z dôvodu vážneho poškodenia vnútorného trhu Únie, ktoré je spôsobené závažnými a nepredvídateľnými okolnosťami, a to až dotedy, kým tieto závažné a nepredvídateľné okolnosti nepominú. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov by sa všetky dokumenty mali doručiť Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti

Európskeho parlamentu a Rady by mali mať systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (51) Keďže ciele tohto nariadenia, a to rozšírenie mechanizmu, ktorý Únia prijala v snahe zabrániť riziku úniku uhlíka, a tým znížiť globálne emisie uhlíka, ako aj riešenie rizika obchádzania a praktík, ktoré by mohli ohroziť ciele mechanizmu CBAM, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu alebo dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (52) Nariadenie (EÚ) 2023/956 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (53) Pokiaľ ide o určenie viazaných emisií elektriny, aby sa mohli prvé vyhlásenia CBAM predložiť do 30. septembra 2027 na základe tohto nariadenia, by sa zmeny metódy používanej na výpočet emisného faktora pre dovezenú elektrinu a zmeny podmienok uplatňovania skutočných viazaných emisií v dovezenej elektrine mali uplatňovať na dovoz elektriny, ktorý sa uskutočnil počnúc 1. januárom 2026. S cieľom zaistiť dostatočnú predvídateľnosť by sa rozšírenie rozsahu pôsobnosti prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 a rozšírenie rozsahu pôsobnosti na vstupné materiály (prekurzory) uvedené v prílohe VIII malo uplatňovať od 1. januára 2028.
- (54) Nariadenie (EÚ) 2023/956 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (EÚ) 2023/956

Nariadenie (EÚ) 2023/956 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

a) Vkladá sa tento odsek 2a:

„2a. Po začlenení do Dohody o EHP sa toto nariadenie uplatňuje aj na zušľachtené výrobky z tovaru uvedeného v prílohe I s pôvodom v tretej krajine, ktoré sú získané v colnom režime aktívny zušľacht'ovací styk podľa článku 256 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, keď sa spätne vyvezú na colné územie Nórska alebo Islandu, za predpokladu, že sú dovezené do uvedených krajín.

Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými sa stanovujú podrobné podmienky uplatňovania mechanizmu CBAM na takéto výrobky. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2 tohto nariadenia.“;

b) V odseku 4 sa dopĺňa tento pododsek:

„Odchylné od odsekov 1 a 2 sa toto nariadenie po jeho začlenení do Dohody o EHP neuplatňuje na tovar s pôvodom v tretích krajinách, ktorý bol predtým prepustený do voľného obehu na colnom území štátov EZVO, ktoré začlenili do svojho práva mechanizmus CBAM, za predpokladu, že colný deklarant v nasledujúcom colnom vyhlásení podanom na colnom území Únie uvedie, že tovar bol predtým prepustený do voľného obehu na colnom území uvedených štátov EZVO, a za predpokladu, že colný deklarant na žiadosť colného orgánu sprístupní dokumentáciu alebo informácie preukazujúce, že tovar bol predtým prepustený do voľného obehu na colnom území

príslušných štátov EZVO. Colný deklarant je zodpovedný za dostupnosť tohto dôkazu v čase podania colného vyhlásenia.“;

c) Vkladá sa tento odsek 7a:

„Ak tretia krajina požiadala o integráciu svojho trhu s elektrinou s trhom Únie s elektrinou prostredníctvom prepojenia trhu na základe medzinárodnej dohody, Komisia môže pri stanovovaní toho, že príslušná tretia krajina v plnej miere transponovala *acquis* v oblasti trhu s elektrinou, uzavrieť s touto treťou krajinou memorandum o porozumení.

V memorande o porozumení uvedenom v prvom pododseku sa stanoví harmonogram uplatňovania výnimky stanovenej v článku 2 ods. 7 a harmonogram zavádzania nástroja na stanovovanie cien uhlíka ekvivalentného s EU ETS, pokiaľ ide o výrobu elektriny.“;

d) Odsek 8 sa nahrádza takto:

„Tretie krajiny alebo územia, ktoré spĺňajú všetky podmienky stanovené v odseku 7, sú uvedené v bode 2 prílohy III. Pri posudzovaní toho, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 7 tohto článku, Komisia zohľadní napredovanie v súlade s harmonogramom stanoveným v memorande o porozumení podľa článku 2 ods. 7a.“;

e) Odseky 11 a 12 sa nahrádzajú takto:

„11. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 s cieľom zmeniť zoznamy tretích krajín alebo území uvedených v bode 1 alebo 2 prílohy III, a to buď doplnením tretej krajiny alebo územia na uvedené zoznamy, alebo ich vyňatím z nich, v závislosti od toho, či sú v súvislosti s danou treťou krajinou alebo územím splnené podmienky stanovené v odsekoch 6, 7 alebo 9 tohto článku, alebo ako dôsledok začlenenia mechanizmu CBAM do Dohody o EHP. Ak sa to v prípade doplnenia tretej krajiny do zoznamu tretích krajín alebo území uvedeného v bode 2 prílohy III vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov, na delegované akty prijaté podľa tohto odseku sa uplatňuje postup stanovený v článku 28a.

Únia môže uzavrieť dohody s tretími krajinami alebo územiami s cieľom zohľadniť mechanizmy stanovovania cien uhlíka v týchto krajinách alebo na týchto územiach na účely uplatňovania článku 9, ako aj s cieľom vzájomného uznávania akreditačných orgánov tretích krajín na akreditáciu právnickej osoby ako overovateľa podľa článku 18.“

2. V článku 2a ods. 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Na účely svojho posúdenia v roku 2027, ktoré sa má vykonať do 30. apríla 2027, Komisia použije údaje o dovoze tovaru uvedeného v prílohe I k tomuto nariadeniu a v prílohe I k nariadeniu (EÚ) XX/XX [pozmeňujúce nariadenie].“

3. V článku 3 sa dopĺňa tento bod 35:

„35. „zneužívajúce praktiky“ sú praktiky, ktoré subjekt uplatňuje s cieľom získať výhodu tým, že sa neoprávnene úplne alebo čiastočne vyhýba finančnému záväzku v rámci mechanizmu CBAM, a tým oslabuje účinnosť mechanizmu CBAM pri riešení rizika úniku uhlíka v EÚ.“

4. V článku 5 ods. 5 sa písmeno h) nahrádza takto:

„h) v uplatniteľných prípadoch číslo EORI alebo iné vnútroštátne identifikačné číslo, mená (názvy) a kontaktné údaje osôb, na účet ktorých žiadateľ koná.“

5. Článok 6 sa mení takto:

a) Odsek 2 sa mení takto:

1. písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) celkové viazané emisie v tovare uvedenom v písmene a) tohto odseku vyjadrené v tonách emisií CO₂e na megawatthodinu elektriny alebo v prípade ostatného tovaru v tonách emisií CO₂e na tonu každého druhu tovaru, vypočítané v súlade s článkom 7 a, ak sa viazané emisie určujú na základe skutočných emisií poskytnutých prevádzkovateľom prostredníctvom registra CBAM v súlade s článkom 10, overené v súlade s článkom 8;“

2. dopĺňajú sa tieto písmená e) a f):

„e) v náležitých prípadoch na účely riešenia rizika nesprávneho deklarovania, ktoré vyplýva z nedostatočnej výsledovateľnosti dodávateľského reťazca, dôkaz o tom, že tovar dovezený počas predchádzajúceho kalendárneho roka bol vyrobený v deklarovanom zariadení a skutočne v čase výroby uvedenom vo vyhlásení CBAM;

f) ak sa v súlade s delegovaným aktom prijatým v súlade s odsekom 7 viazané emisie určujú na základe skutočných emisií v prípade kombinácie tovaru a pôvodu, s ktorou sa spája vysoké riziko zneužívajúcich praktík, dôkaz preukazujúci, že sa toto vysoké riziko zneužívajúcich praktík nenaplnilo.“;

b) V odseku 6 sa prvá veta nahrádza takto:

„Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa štandardného formátu vyhlásenia CBAM vrátane podrobných informácií pre každé zariadenie a krajinu pôvodu alebo inú tretiu krajinu a druh tovaru, ktoré sa majú vykazovať na podporu celkových údajov uvedených v odseku 2 tohto článku, najmä pokiaľ ide o viazané emisie, zaplatenú cenu uhlíka, štandardnú cenu uhlíka na účely článku 9 ods. 4, postupu podávania vyhlásenia CBAM prostredníctvom registra CBAM vrátane postupov na preskúvanie vyhlásení CBAM v súlade s článkom 19, a podmienok odovzdávania certifikátov CBAM uvedených v odseku 2 písm. c) tohto článku v súlade s článkom 22 ods. 1, najmä pokiaľ ide o postup a výber certifikátov, ktoré sa majú odovzdať, zo strany schváleného deklaranta CBAM.“;

c) Dopĺňajú sa tieto odseky 6a a 7:

„6a. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa identifikovania tovaru alebo kombinácie tovaru a pôvodu, v prípade ktorých sa majú do vyhlásenia CBAM zahrnúť dôkazy podľa odseku 2 písm. e), ako aj konkrétneho druhu dôkazov, ktoré sa majú poskytnúť. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

7. Komisia monitoruje na úrovni Únie vplyv mechanizmu CBAM na vnútorný trh Únie. Ak Komisia po zohľadnení relevantných informácií vrátane informácií z dovozných colných vyhlásení a vyhlásení CBAM zistí, že existujú dostatočné dôkazy poukazujúce na vysoké riziko zneužívajúcich praktík v prípade určitej kombinácie tovaru a pôvodu, môže o týchto rizikách informovať dovozcov a schválených deklarantov CBAM, môže o týchto rizikách informovať príslušné orgány a colné orgány, aby zvýšili svoje úrovne kontroly, a je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 s cieľom doplniť toto nariadenie tým, že stanoví metódy na určovanie kombinácie tovaru a pôvodu, informácie, ktoré sa majú deklarovat' v prípade použitia skutočných emisií pri uvedených kombináciách tovaru a pôvodu, ako aj dôkazy, ktoré sa majú poskytnúť na preukázanie toho, že k zneužívajúcim praktikám nedošlo.

Komisia prijme delegované akty uvedené v prvom pododseku do troch mesiacov od zistenia, že existujú dostatočné dôkazy poukazujúce na vysoké riziko zneužívajúcich praktík.“

6. Článok 7 sa mení takto:

a) Vkladá sa tento odsek 2a:

„2a. Pri určovaní viazaných emisií v tovare sa zohľadňujú viazané emisie vo vstupných materiáloch (prekurzoroch) uvedených v prílohe VIII.“;

b) Odsek 5 sa nahrádza takto:

„5. Schválený deklarant CBAM uchováva záznamy informácií poskytnutých v súlade s článkom 10 ods. 7, ktoré sú požadované na výpočet viazaných emisií v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe V. Uvedené záznamy musia byť dostatočne podrobné, aby Komisia a príslušný orgán mohli preskúmať vyhlásenie CBAM v súlade s článkom 19 ods. 2.“;

c) V odseku 7 sa dopĺňa tento pododsek:

„Vo vykonávacích aktoch uvedených v prvom pododseku sa môže stanoviť zoznam nadväzujúceho tovaru, v prípade ktorého sa vzhľadom na zložitosť dodávateľského reťazca a bez toho, aby bola dotknutá environmentálna integrita mechanizmu CBAM, neuplatňuje žiadna prirážka.“

7. Článok 9 sa mení takto:

a) Odsek 2 sa mení takto:

1. tretia veta sa nahrádza takto:

„Informácie obsiahnuté v uvedenej dokumentácii osvedčuje osoba, ktorá je nezávislá od orgánov tretej krajiny.“;

2. dopĺňa sa tento pododsek:

„Nezávislou osobou uvedenou v prvom pododseku môže byť právnická osoba akreditovaná vnútroštátnym akreditačným orgánom pre príslušný rozsah akreditácie.“;

b) Odsek 5 sa mení takto:

1. prvý pododsek sa nahrádza takto:

„Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, vychádzajúc zo zásady rovnocennosti, pokiaľ ide o prepočet priemernej ročnej ceny uhlíka skutočne zaplatenej v súlade s odsekom 1 tohto článku a ročných štandardných cien uhlíka určených v súlade s odsekom 4 tohto článku na zodpovedajúce zníženie počtu certifikátov CBAM, ktoré sa majú odovzdať. Uvedenými aktmi sa takisto upraví prepočet ceny uhlíka vyjadrenej v cudzej mene na euro na základe priemerného ročného výmenného kurzu, požadované dôkazy o skutočnej platbe ceny uhlíka, príklady akejkoľvek relevantnej zľavy alebo inej formy kompenzácie uvedenej v odseku 1 tohto článku, kvalifikácie nezávislej osoby uvedenej v odseku 2 tohto článku a podmienky na zabezpečenie kvalifikácií a nezávislosti tejto osoby. Kvalifikácie uvedené v predchádzajúcom odseku zahŕňajú udelenie akreditácie vnútroštátnym akreditačným orgánom, špecifikáciu postupov osvedčovania, ako aj náležité výmeny informácií medzi nezávislou osobou, vnútroštátnymi akreditačnými orgánmi, Európskou komisiou a príslušnými orgánmi. Komisia je takisto splnomocnená upraviť podmienky odpočtu uhlíkových kreditov podľa článku 6 Parížskej dohody. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.“;

2. dopĺňa sa tento pododsek:

„Kvalifikácie uvedené v prvom pododseku zahŕňajú udelenie akreditácie vnútroštátnym akreditačným orgánom, špecifikáciu postupov osvedčovania, ako aj náležité výmeny informácií medzi nezávislou osobou, vnútroštátnymi akreditačnými orgánmi, Komisiou a príslušnými orgánmi.“

8. Článok 10 sa mení takto:

a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. S cieľom umožniť overenie viazaných emisií na základe skutočných emisií, a v náležitých prípadoch takisto určenie ceny uhlíka zaplatenej v tretej krajine, Komisia na žiadosť prevádzkovateľa zariadenia, ktoré sa nachádza v tretej krajine, zaregistruje informácie o tomto prevádzkovateľovi a jeho zariadení v registri CBAM uvedenom v článku 14.“;

b) V odseku 5 sa dopĺňa toto písmeno e):

„e) v náležitých prípadoch podľa článku 6 ods. 7 zabezpečiť, aby boli splnené podmienky stanovené pre používanie skutočných emisií v prípade príslušných kombinácií tovaru a pôvodu.“;

c) V odseku 7 sa prvá veta nahrádza takto:

„Prevádzkovateľ môže schválenému deklarantovi CBAM alebo inému prevádzkovateľovi poskytnúť informácie o podmienkach pre používanie skutočných emisií v prípade príslušných kombinácií tovaru a pôvodu podľa článku 6 ods. 7, o overovaní viazaných emisií a o cene uhlíka zaplatenej v tretej krajine podľa odseku 5 tohto článku.“;

d) V odseku 7 sa druhá veta nahrádza takto:

„Prevádzkovateľ má možnosť schválenému deklarantovi CBAM poskytnúť len súhrn informácií uvedených v odseku 5 písm. a), b), c) a e). Schválený deklarant CBAM je oprávnený využiť uvedené poskytnuté informácie na splnenie povinnosti uvedenej v článku 8.“

Ak sa schválený deklarant CBAM rozhodne predložiť vyhlásenie CBAM na základe týchto poskytnutých informácií, schválený deklarant CBAM zostáva zodpovedný za odovzdanie správneho počtu certifikátov CBAM podľa článku 22 ods. 1.“

9. Článok 17 sa mení takto:

a) Vkladá sa tento odsek 5a:

„5a. Odchyľne od odseku 5, ak príslušný orgán zistí, že žiadateľ alebo schválený deklarant CBAM nepreukazuje svoju finančnú spôsobilosť plniť si povinnosti podľa tohto nariadenia, a to aj nesplnením požiadavky stanovenej v článku 22 ods. 2, môže požadovať poskytnutie záruky.“

Príslušný orgán stanoví výšku záruky na základe výpočtu tak, aby zodpovedala výške súhrnnej hodnoty počtu certifikátov CBAM, ktoré by schválený deklarant CBAM musel v súlade s článkom 22 odovzdať v súvislosti s jedným z týchto údajov:

a) dovoz tovaru vykázaný v súlade s článkom 5 ods. 5 písm. g);

b) množstvo dovezeného tovaru deklarované v colnom vyhlásení a iné relevantné informácie, ktoré má príslušný orgán k dispozícii za predchádzajúce dva kalendárne roky, alebo

c) odhad zodpovedajúci situácii, v ktorej by bola prekročená jednotná prahová hodnota založená na hmotnosti o priemer zodpovedajúci príslušným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

Poskytnutá záruka je bankovou zárukou splatnou na prvé požiadanie finančnou inštitúciou pôsobiacou v Únii alebo inou formou záruky poskytujúcou rovnaký stupeň istoty.“;

b) Odsek 7 sa nahrádza takto:

„7. Ak sa požaduje záruka v súlade s odsekom 5, príslušný orgán záruku uvoľní ihneď po 30. septembri druhého roka, v ktorom schválený deklaránt CBAM odovzdal certifikáty CBAM v súlade s článkom 22.

Ak sa požaduje záruka v súlade s odsekom 5a, príslušný orgán záruku uvoľní ihneď po 30. septembri druhého roka, v ktorom schválený deklaránt CBAM odovzdal certifikáty CBAM v súlade s článkom 22. Bez ohľadu na uvedené môže príslušný orgán rozhodnúť o predĺžení trvania záruky, ak je takéto predĺženie riadne odôvodnené.

Ak schválený deklaránt CBAM neodovzdá dostatočný počet certifikátov CBAM v súlade s článkom 22 a na základe rozhodnutia v súlade s článkom 19 ods. 5, príslušný orgán použije poskytnutú záruku na vymoženie neuhradenej finančnej úpravy.

Príslušný orgán určí sumu, ktorá sa má vymôcť, na základe počtu certifikátov, ktoré sa mali odovzdať, a ceny certifikátov k dátumu, keď bolo dané rozhodnutie prijaté.“

10. V článku 18 ods. 3 sa dopĺňa táto veta:

„V uvedených delegovaných aktoch sa stanovujú aj postupy overovania, ktoré majú používať overovatelia.“

11. V článku 19 sa vkladá tento odsek 2a:

„2a. Ak sa viazané emisie určujú na základe skutočných emisií, Komisia alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom je deklaránt CBAM usadený, môže v rámci preskúmania vyhlásenia CBAM požiadať schváleného deklaránta CBAM, aby poskytol dôkaz o tom, že dovezený tovar bol vyrobený v zariadení uvedenom vo vyhlásení CBAM.“

12. Článok 21 sa mení takto:

a) V odseku 1 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Pre tie kalendárne týždne, v ktorých sa nekonajú žiadne aukcie na aukčnej platforme, je cenou certifikátov CBAM priemer záverečných cien kvót EU ETS z posledného týždňa, v ktorom sa konali aukcie na aukčnej platforme. Pre tie kalendárne týždne, v ktorých sa koná iba jedna aukcia na aukčnej platforme, je cenou certifikátov CBAM priemer danej záverečnej ceny a záverečných cien z posledného týždňa, v ktorom sa konali viaceré aukcie na aukčnej platforme.“;

b) V odseku 2 sa prvá veta nahrádza takto:

„Komisia uverejní cenu certifikátov CBAM na svojom webovom sídle alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom v prvý pracovný deň nasledujúceho kalendárneho týždňa.“

13. V článku 22 ods. 2 sa dopĺňa tento pododsek:

„Od roku 2028 sa výpočet uvedený v prvom pododseku zakladá len na certifikátoch CBAM, ktoré schválený deklaránt CBAM kúpil počas toho istého roka.“

14. V článku 23 ods. 1 druhom pododseku sa prvá veta nahrádza takto:

„Nadbytočné certifikáty CBAM sa spätne odkúpia prostredníctvom spoločnej centrálnej platformy uvedenej v článku 20.“

15. Článok 25 sa mení takto:

a) Odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Colné orgány pravidelne a automaticky, a to najmä prostredníctvom mechanizmu dohľadu stanoveného podľa článku 56 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, oznamujú Komisii špecifické informácie o tovare deklarovanom na dovoz. Uvedené informácie zahŕňajú číslo EORI alebo spôsob identifikácie deklarovaný v súlade s článkom 6 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/2446, pokiaľ ide o dovozcu alebo schváleného deklaranta CBAM, ako aj číslo účtu CBAM schváleného deklaranta CBAM, osemmiestny číselný znak KN tovaru, množstvo, krajinu pôvodu, dátum colného vyhlásenia a colný režim, a takisto akékoľvek iné údaje relevantné z hľadiska dodržiavania tohto nariadenia, medzi ktoré patria v náležitých prípadoch doklady o ukončení colného režimu, vyhlásenia o spätnom vývoze a rovnocenná colná dokumentácia. Ak dovozca nemá číslo EORI, colné orgány oznámia Komisii aj meno (názov), adresu a kontaktné údaje dovozcu, ak sú k dispozícii.

Číslo účtu CBAM uvedené v colnom vyhlásení alebo v akomkoľvek inom relevantnom doklade v čase deklarovania na dovoz tovaru uvedeného v prílohe I alebo zušľachtených výrobkov získaných z takéhoto tovaru určuje schváleného deklaranta CBAM, ktorý preberá povinnosti stanovené v tomto nariadení.“;

b) V odseku 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Ak sa príslušný orgán domnieva, že informácie sú nesprávne alebo nepresné, môže požiadať colné orgány alebo Komisiu, aby správnosť alebo presnosť týchto informácií overili.“;

c) V odseku 6 sa prvá veta nahrádza takto:

„Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa vymedzuje rozsah informácií, ako aj periodicita, harmonogram a prostriedky používané na oznamovanie týchto informácií podľa odsekov 2 a 3 tohto článku.“;

d) Dopĺňa sa tento odsek 7:

„7. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom identifikovať materiálové a chemické zloženie tovaru uvedeného v prílohe I. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.“

16. V článku 27 ods. 2 sa dopĺňa toto písmeno c):

„c) umelého prispôsobenia dodávateľských reťazcov tak, aby sa na tovar vzťahovali nižšie štandardné hodnoty.“

17. Vkladá sa tento článok 27a:

„Článok 27a

Závažné a nepredvídateľné okolnosti

Komisia monitoruje situáciu na úrovni Únie s cieľom monitorovať vplyv mechanizmu CBAM na vnútorný trh Únie. Ak sa Komisia po zohľadnení relevantných dôkazov domnieva, že zaradenie určitého tovaru do prílohy I vážne poškodzuje vnútorný trh Únie z dôvodu závažných a nepredvídaných okolností, ktoré súvisia s vplyvom na ceny tovaru, je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28, aby sa tento tovar z prílohy I vypustil, kým uvedené závažné a nepredvídateľné okolnosti nepominú.“

18. Článok 28 sa mení takto:

a) Odseky 2 a 3 sa nahrádzajú takto:

„2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 2 ods. 10 a 11, článku 2a ods. 3, článku 6 ods. 7, článku 18 ods. 3, článku 20 ods. 5a a 6, článku 27 ods. 6 a článku 27a sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od [dátumu nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o ďalšie rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevzniesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 2 ods. 10 a 11, článku 2a ods. 3, článku 6 ods. 7, článku 18 ods. 3, článku 20 ods. 5a a 6, článku 27 ods. 6 a článku 27a môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.“;

b) Odsek 7 sa nahrádza takto:

„7. Delegovaný akt prijatý podľa článku 2 ods. 10 a 11, článku 2a ods. 3, článku 6 ods. 7, článku 18 ods. 3, článku 20 ods. 5a a 6, článku 27 ods. 6 a článku 27a nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.“

19. Vkladá sa tento článok 28a:

„Článok 28

Postup pre naliehavé prípady

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ voči nim nie je v súlade s odsekom 2 vznesená námietka. V oznámení delegovaného aktu Európskemu parlamentu a Rade sa uvedú dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 28 ods. 7. V takom prípade Komisia okamžite po oznámení rozhodnutia Európskeho parlamentu alebo Rady vzniesť námietku akt zruší.“

20. V článku 30 ods. 6 sa druhý pododsek nahrádza takto:

Do 1. januára 2028 a následne každé dva roky Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto nariadenia a fungovaní mechanizmu CBAM. K tejto správe sa v prípade potreby môže pripojiť legislatívny návrh alebo vykonávacie či delegované akty prijaté podľa tohto nariadenia. Táto správa obsahuje aspoň:

a) posúdenie vplyvu mechanizmu CBAM na:

i) únik uhlíka, a to aj v súvislosti s vývozom;

ii) odvetvia, na ktoré sa nariadenie vzťahuje;

iii) vnútorný trh a hospodársky a územný vplyv v celej Únii;

iv) infláciu a cenu komodít;

v) účinok na priemyselné odvetvia využívajúce tovar uvedený v prílohe I;

vi) medzinárodný obchod vrátane presúvania zdrojov, a

- vii) najmenej rozvinuté krajiny;
- b) posúdenie:
- i) systému riadenia vrátane posúdenia vykonávania a správy záruk a schvaľovania deklarantov CBAM členskými štátmi;
 - ii) rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vrátane možnosti rozšíriť rozsah pôsobnosti tohto nariadenia na ďalší tovar, pri ktorom hrozí riziko úniku uhlíka;
 - iia) vhodnosti vykonávacích aktov a delegovaných aktov prijatých podľa tohto nariadenia;
 - iib) vhodnosti metód na stanovenie štandardných hodnôt a prirážky uplatňovanej na štandardné hodnoty;
 - iii) praktík obchádzania;
 - iv) uplatňovania pokút v členských štátoch;
 - v) uplatňovania jednotnej prahovej hodnoty založenej na hmotnosti vrátane možnosti zvýšiť uvedenú prahovú hodnotu a zaviesť dodatočnú prahovú hodnotu na zásielku;
- c) výsledky vyšetrovaní a uložených pokút;
- d) súhrnné informácie o intenzite emisií podľa jednotlivých krajín pôvodu pre jednotlivý tovar uvedený v prílohe I.“
21. Príloha I sa mení v súlade s prílohou I k tomuto nariadeniu.
22. Príloha IV sa mení v súlade s prílohou II k tomuto nariadeniu.
23. V prílohe VI sa bod 2 mení takto:
- a) Písmená g) až j) sa vypúšťajú;
 - b) Vkladá sa toto písmeno ka):
„ka) materiálové zloženie každého nadväzujúceho tovaru;“.
24. Dopĺňa sa nová príloha VIII uvedená v prílohe III k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Body 1 a 6 prílohy II sa uplatňujú od 1. januára 2026.

Článok 1 ods. 6 písm. a), článok 1 ods. 8 písm. a), b) a c), článok 1 ods. 21, 23 a 24 a bod 2 prílohy II sa však uplatňujú od 1. januára 2028.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedička*

*Za Radu
predseda/predsedička*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

1.	RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY	3
1.1.	Názov návrhu/iniciatívy	3
1.2.	Príslušné oblasti politiky	3
1.3.	Ciele	3
1.3.1.	Všeobecné ciele	3
1.3.2.	Špecifické ciele	3
1.3.3.	Očakávané výsledky a vplyv	3
1.3.4.	Ukazovatele výkonnosti	3
1.4.	Návrh/iniciatíva sa týka:	4
1.5.	Dôvody návrhu/iniciatívy	4
1.5.1.	Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvej fázy vykonávania iniciatívy	4
1.5.2.	Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.	4
1.5.3.	Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti	4
1.5.4.	Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergie s inými vhodnými nástrojmi	5
1.5.5.	Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia	5
1.6.	Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy	6
1.7.	Plánované metódy plnenia rozpočtu	6
2.	OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA	8
2.1.	Zásady monitorovania a predkladania správ	8
2.2.	Systémy riadenia a kontroly	8
2.2.1.	Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly	8
2.2.2.	Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie	8
2.2.3.	Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)	8
2.3.	Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam	9
3.	ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY	10
3.1.	Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov	10
3.2.	Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky	12

3.2.1.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky	12
3.2.1.1.	Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu	12
3.2.1.2.	Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov	17
3.2.2.	Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov	22
3.2.3.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky	24
3.2.3.1.	Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu	24
3.2.3.2.	Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov	24
3.2.3.3.	Celkové rozpočtové prostriedky	24
3.2.4.	Odhadovaná potreba ľudských zdrojov	25
3.2.4.1.	Financovaná zo schváleného rozpočtu	25
3.2.4.2.	Financovaná z vonkajších pripísaných príjmov	26
3.2.4.3.	Celková potreba ľudských zdrojov	26
3.2.5.	Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami	28
3.2.6.	Súlad s platným viacročným finančným rámcom	28
3.2.7.	Príspevky od tretích strán	28
3.3.	Odhadovaný vplyv na príjmy	29
4.	DIGITÁLNE ROZMERY	29
4.1.	Požiadavky digitálneho významu	30
4.2.	Údaje	30
4.3.	Digitálne riešenia	31
4.4.	Posúdenie interoperability	31
4.5.	Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania	32

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach

1.2. Príslušné oblasti politiky

Politika v oblasti klímy

1.3. Ciele

1.3.1. Všeobecné ciele

Vzhľadom na zvýšenie ambícií EÚ v oblasti klímy má zavedenie mechanizmu CBAM ako hlavný cieľ riešenie zmeny klímy znižovaním emisií GHG v Únii i celosvetovo.

Cieľom pozmeňujúceho návrhu je posilniť účinnosť mechanizmu CBAM pri riešení rizika úniku uhlíka.

1.3.2. Špecifické ciele

Hlavný cieľ – riešenie zmeny klímy – je ďalej rozčlenený do množstva špecifických cieľov, konkrétne: i) zameranie sa na riešenie rizika úniku uhlíka vyplývajúce zo zvýšenej ambície EÚ; ii) prispievanie k poskytovaniu stabilného a bezpečného politického rámca pre investície do technológií s nulovým alebo nízkym obsahom uhlíka; iii) zabezpečenie, aby domáca výroba a dovoz podliehali podobnej úrovni stanovovania cien uhlíka; iv) podporovanie výrobcov v tretích krajinách, ktorí vyvážajú do EÚ, aby prijali nízkouhlíkové technológie; v) zabezpečenie, aby opatrenie bolo účinné pri minimálnom riziku obchádzania, a poskytlo tak environmentálnu integritu; vi) zabezpečenie primeranej administratívnej záťaže pre podniky a subjekty verejného sektora pri uplatňovaní tohto opatrenia.

Cieľom pozmeňujúceho návrhu je posilniť účinnosť mechanizmu CBAM na ochranu pred rizikom úniku uhlíka rozšírením rozsahu pôsobnosti na nadväzujúce výrobky, zavedením ďalších ustanovení proti vyhýbaniu sa povinnostiam a objasnením pravidiel uplatniteľných na dovoz elektriny.

1.3.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

So zavedením mechanizmu CBAM sa predpokladá zníženie emisií skleníkových plynov tak v EÚ27, ako aj vo zvyšku sveta v odvetviach, na ktoré sa mechanizmus CBAM vzťahuje. Očakáva sa, že mechanizmus CBAM povedie aj k zníženiu rizika úniku uhlíka, a preto postupne nahradí bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS.

Pokiaľ ide o hospodárske vplyvy, z modelovania vykonaného pred prijatím nariadenia o mechanizme CBAM vyplynulo, že zavedenie mechanizmu CBAM a iných opatrení potrebných na dosiahnutie zvýšených ambícií EÚ v oblasti klímy by mohlo viesť k poklesu HDP v EÚ27 o 0,22 % až 0,23 % v roku 2030. Vplyv na strane investícií je skromný. Na strane spotreby sa zdá, že mechanizmus CBAM bude mať mierne silnejší negatívny efekt v porovnaní so scenárom zvýšenej ambície v oblasti klímy a žiadnym mechanizmom CBAM.

Účinné zníženie úniku uhlíka v dôsledku zavedenia mechanizmu CBAM povedie k zníženiu dovozu do EÚ27. Sociálne vplyvy mechanizmu CBAM sú celkovo obmedzené.

Očakávajú sa administratívne vplyvy na Komisiu, podniky a vnútroštátne orgány. Celkovo sa očakáva, že náklady podnikov a orgánov na dosahovanie súladu – hoci značné – budú primerané a zvládnuteľné vzhľadom na environmentálne prínosy opatrenia.

Odhaduje sa, že vďaka pozmeňujúcemu návrhu sa znížia ročné globálne emisie GHG do roku 2030 približne o 0,7 Mt ekvivalentu CO₂. Okrem toho sa očakáva ďalšie zníženie úniku uhlíka. Na základe modelovania, ktoré vykonalo Spoločné výskumné centrum, sa odhaduje, že mechanizmus CBAM v podobe, v akej je v súčasnosti stanovený v právnych predpisoch, prispeje k zníženiu miery úniku uhlíka²⁶ o 43 % v porovnaní so scenárom bez mechanizmu CBAM. Odhaduje sa, že rozšírenie rozsahu pôsobnosti na vybrané nadväzujúce výrobky z ocele a hliníka ešte viac zníži mieru úniku uhlíka, pričom celkový pokles v porovnaní so scenárom bez mechanizmu CBAM predstavuje 76 %. Makroekonomické vplyvy rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky sú zanedbateľné, odhadovaný vplyv na HDP EÚ je menší ako 0,001 % a celkovo má malý vplyv na obchod, výrobu a spotrebiteľské ceny v EÚ.

Rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky nie je zamerané na generovanie príjmov, ale skôr na posilnenie účinnosti mechanizmu CBAM, pokiaľ ide o predchádzanie úniku uhlíka. Predpokladá sa, že návrh prinesie do roku 2030 ročné príjmy približne vo výške 0,58 miliardy EUR. Po roku 2030, keď sa postupne zruší bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS a postupne sa bude zavádzať mechanizmus CBAM, by sa mali príjmy naďalej zvyšovať a do roku 2035 by mali dosiahnuť odhadovanú sumu 0,69 miliardy EUR.

1.3.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Ciele	Ukazovatele	Nástroje merania/zdroje údajov
Znížiť emisie GHG	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň emisií v EÚ - úroveň emisií celosvetovo 	<ul style="list-style-type: none"> - emisné štatistiky - odvetvové štatistiky - vyhlásenia tretích krajín o tom, či mechanizmus CBAM stimuloval ich vlastné stanovovanie cien uhlíka
Podporovať čistejšie výrobné procesy v tretích krajinách	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj skutočných emisií v odvetviach v rámci CBAM v tretích krajinách - úroveň dovozu elektriny - podiel vykazovania skutočných hodnôt v prípade elektriny 	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň emisií preukázaná výrobcami z tretích krajín, ktorí podliehajú mechanizmu CBAM - register CBAM
Zabrániť úniku uhlíka	<ul style="list-style-type: none"> - ako uvedené ukazovatele emisií - úroveň emisií v EÚ v porovnaní s celosvetovou úrovňou emisií - obchodné toky v odvetviach v rámci CBAM - obchodné toky nadväzujúcej výroby 	<ul style="list-style-type: none"> - emisné štatistiky - obchodné štatistiky - odvetvové štatistiky

²⁶ Miery úniku sa vymedzujú ako nárasty emisií v nadväzujúcich odvetviach mimo EÚ v porovnaní s poklesom emisií v týchto odvetviach v EÚ.

Zabezpečiť konzistentnosť s politikami EÚ	– cena dovozných certifikátov v súlade s cenou v EU ETS	– štatistiky od orgánov systému EU ETS a mechanizmu CBAM
Obmedziť administratívnu záťaž	– včasné presadzovanie mechanizmu CBAM (napr. možný postup zosúladenia) – kontroly skutočnej úrovne emisií vývozcom	– spätná väzba od priemyslu a subjektov verejného sektora zodpovedných za implementáciu mechanizmu CBAM – počet personálu potrebného na správu mechanizmu CBAM

1.4. Návrh/iniciatíva sa týka:

- novej akcie
- novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu²⁷
- predĺženia trvania existujúcej akcie
- zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Mechanizmus CBAM bol zavedený v októbri 2023. Aktuálne do konca roka 2025 funguje zjednodušený systém mechanizmu CBAM. Konkrétne sa v súčasnosti uplatňuje prechodné obdobie (skúšobné uplatňovanie na zber údajov), aby sa uľahčilo plynulé zavádzanie mechanizmu CBAM a aby obchodníci a dovozcovia mali možnosť prispôbiť sa.

Útvary Komisie sú zodpovedné za vykonávanie a presadzovanie mechanizmu CBAM počas prechodného obdobia (2023 – 2025), ako aj počas konečnej fázy (od roku 2026).

Počas prechodného obdobia to znamenalo zhromažďovanie informácií od dovozcov tovaru CBAM v EÚ o viazaných emisiách GHG z tohto tovaru a analýzu údajov.

Mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (CBAM) si vyžaduje postupné zavádzanie rôznych funkcií potrebných na jeho účinné vykonávanie. Po prvé treba vypracovať niekoľko správ a preskúmaní s cieľom uľahčiť zavedenie finančnej povinnosti. V nariadení o mechanizme CBAM sa na to berie ohľad a ráta sa s jeho zavedením v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach: prechodné obdobie od októbra 2023 do konca roka 2025 a konečné obdobie od začiatku roka 2026.

Počas prechodného obdobia sa povinnosť uložená dovozcom a (colným) orgánom EÚ obmedzuje na podávanie štvrťročných správ o CBAM navyše k dovozným vyhláseniam.

Počas prechodného obdobia bol zavedený prechodný systém riadenia informácií s cieľom podporiť predkladanie a zber štvrťročných správ, ako aj prispôbovanie údajov z každej správy na začlenenie do súhrnnej databázy, aby bola možná ich účinná analýza na účely podávania správ v súlade s ustanoveniami nariadenia.

²⁷ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

Okrem toho sú colné orgány počas prechodného obdobia poverené informovaním colných deklarantov o povinnosti vykazovať informácie s cieľom prispieť k zhromažďovaniu informácií, ako aj k informovanosti o potrebe požiadať v prípade potreby o status schváleného deklaranta (pred prvým dovozom tovaru CBAM od 1. januára 2026).

Konečné obdobie sa začne 1. januára 2026 v prípade základných služieb správy vyhlásení a certifikátov CBAM, ako sa uvádza v tomto texte, a o rok skôr v prípade registrácie schválených deklarantov a spracúvania povolení CBAM príslušnými orgánmi:

– dovozcovia majú nárok dovážať tento tovar až po tom, ako im príslušné orgány udelia povolenie (okrem prípadu výnimky), alebo ak by vymenovali zástupcu schváleného za deklaranta CBAM. Colné orgány by nemali povoliť dovoz tovaru CBAM bez účasti schváleného deklaranta CBAM. Okrem toho colné orgány môžu vykonávať kontroly tovaru, a to aj pokiaľ ide o identifikáciu schváleného deklaranta CBAM, osemmiestny číselný znak KN, množstvo a krajinu pôvodu dovážaného tovaru, dátum vyhlásenia a colný režim. Komisia má zahrnúť riziká súvisiace s mechanizmom CBAM do návrhu spoločných kritérií a noriem rizika podľa článku 50 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

– Mechanizmus CBAM by mal byť založený na deklaratívnom systéme, v ktorom schválený deklarant CBAM, ktorý môže konať vo vlastnom mene alebo zastupovať jedného či viacerých dovozcov, každoročne predloží vyhlásenie o viazaných emisiách v tovare dovezenom na colné územie Únie a odovzdá počet certifikátov CBAM, ktorý zodpovedá deklarovaným emisiám.

– Schválený deklarant CBAM by mal mať možnosť požiadať o zníženie počtu certifikátov CBAM, ktoré má odovzdať, v závislosti od ceny uhlíka už skutočne zaplatenej za tieto emisie v iných jurisdikciách. V pozmeňujúcom nariadení sa navrhuje zaviesť štandardnú cenu uhlíka, ktorá by deklarantom umožnila požadovať odpočet, ak nemožno preukázať, že cena uhlíka bola skutočne zaplatená.

– Viazané deklarované emisie by mala overiť osoba akreditovaná vnútroštátnym akreditačným orgánom v EÚ, ak sú deklarované skutočné emisie.

– Centrálny systém CBAM by mal prevádzkovateľom výrobných zariadení v tretích krajinách umožniť registráciu v registri CBAM a ich overené viazané emisie GHG z výroby tovaru sprístupniť schváleným deklarantom CBAM. Komisia by mala spravovať register CBAM obsahujúci údaje o schválených deklarantoch CBAM, prevádzkovateľoch a zariadeniach v tretích krajinách. V pozmeňujúcom nariadení sa navrhuje umožniť akreditovaným overovateľom prístup do registra s cieľom zlepšiť spoľahlivosť údajov o emisiách, ktoré prevádzkovatelia prostredníctvom neho poskytujú deklarantom.

– S cieľom znížiť riziko úniku uhlíka by Komisia mala prijať opatrenia na riešenie praktík obchádzania.

– V záujme predaja a spätného odkupovania certifikátov CBAM by sa mala zriadiť spoločná centrálna platforma. Na účely dohľadu nad transakciami na spoločnej centrálnej platforme by Komisia mala uľahčovať výmeny informácií a spoluprácu medzi príslušnými orgánmi, ako aj medzi týmito orgánmi a Komisiou. Navyše by sa mal zaviesť rýchly tok informácií medzi spoločnou centrálnou platformou a registrom CBAM.

– Komisia by mala vykonávať kontroly založené na riziku a mala by zodpovedajúcim spôsobom preskúmať obsah vyhlásení CBAM. Na účely presadzovania môžu vykonávať preskúmania jednotlivých vyhlásení CBAM aj členské štáty. Závery preskúmaní jednotlivých vyhlásení CBAM by sa mali poskytnúť Komisii a mali by sa sprístupniť ostatným príslušným orgánom v registri CBAM.

– Členské štáty by mali byť zodpovedné za správne stanovenie a výber príjmov vyplývajúcich z uplatňovania tohto nariadenia.

Počet úloh pridelených EK sa preto počas konečného obdobia prudko zvýši, čo si vyžaduje vyššie personálne potreby. Úlohy vykonávané týmto tímom budú zahŕňať dohľad nad schvaľovaním deklarantov CBAM uskutočňovaným príslušnými orgánmi členských štátov, správu centrálnej databázy a centrálného registra, koordináciu a výmenu informácií s príslušnými orgánmi členských štátov, preskúmavanie vyhlásení a dohľad nad externou platformou a napokon úlohy, ktoré si vyžadujú právne kompetencie, napr. riešenie súdnych sporov, vymáhanie prostriedkov a dohľad nad finančnou zodpovednosťou. Štruktúra tímu je podrobnejšie definovaná ďalej v texte.

Počas konečného obdobia bude Komisia zodpovedná za väčšinu úloh vyplývajúcich z nariadenia o mechanizme CBAM.

Pozmeňujúcim návrhom sa zavádzajú nové ustanovenia proti vyhýbaniu sa povinnostiam, z ktorých vyplývajú ďalšie úlohy, ktoré má Komisia vykonávať od roku 2027. Patrí medzi ne vypracovanie a vykonávanie nových ustanovení proti vyhýbaniu sa povinnostiam a dohľad nad ich uplatňovaním v praxi. Tieto opatrenia si budú vyžadovať najmä dodatočné kontroly platnosti dôkazov poskytnutých dovozcami, ktorými sa má overovať platnosť informácií poskytnutých vo vyhlásení CBAM.

Okrem toho v dôsledku zmien navrhovaných v pozmeňujúcom návrhu vznikajú dodatočné finančné potreby na financovanie analytických vstupov poskytovaných Komisii na podstatné úlohy, ktoré má začať vykonávať od roku 2027. Komisia bude musieť konkrétne vypracovať (a každoročne aktualizovať) štandardné hodnoty pre nový tovar doplnený do prílohy I k nariadeniu. Navyše sa rozšírili jej povinnosti v rámci monitorovania a odhaľovania praktík obchádzania povinností a vyhýbania sa im, čo si vyžaduje získavanie databáz a informácií o trhu, ktoré sa budú využívať v spoľahlivom systéme analýzy a odhaľovania rizík. Odhaduje sa, že si to vyžiada 2 milióny EUR na rok 2027 na výdavky, ktoré nie sú spojené s IT, nad rámec rozpočtových potrieb uvedených v legislatívnom finančnom a digitálnom výkaze, ktorý je pripojený k návrhu nariadenia na účely zjednodušenia a skvalitnenia mechanizmu CBAM (+ 2 milióny EUR ročne).

Rozpočet CBAM na IT

Rozpočet CBAM, ktorý sa má zmobilizovať/viazať na obdobie 2023 – 2027, sa odhaduje na 120,69 milióna EUR. Rozpočet CBAM na IT zahŕňa služby analýzy a vývoja, služby zavádzania, prevádzkové služby, cloudové služby a/alebo licencie na hardvér a softvér v priestoroch na účely prechodného a konečného systému mechanizmu CBAM, ako sa podrobne uvádza v ďalšom texte:

– Odhad nákladov na kapitálové výdavky sa urobil na základe skutočne zmobilizovaného rozpočtu a rozpočtu schváleného interným riadením EK v oblasti IT v podobe schválených dokumentov o vízii, ktoré sa týkajú týchto minulých projektov GR TAXUD v oblasti IT, z dôvodu ich podobnosti z hľadiska modelu IT architektúry: CDS, CRMS 2, SURV 3, REX, CSRD 2, EZINZ, transeurópske colné systémy správy vyhlásení vyvinuté a prevádzkované GR TAXUD.

– Náklady na prevádzkové výdavky boli posúdené na základe súčasných ročných nákladov GR TAXUD na infraštruktúru a prevádzku, príslušných rozpočtových prostriedkov na IT infraštruktúru, činností podpory IT a iných podporných služieb pre systémy uvedené do prevádzky a dodané v rámci uvedených projektov.

– Ceny boli stanovené na základe aktuálne platných cien v rámcových zmluvách.

V rozpočtovom riadku politiky IT nie je zahrnutý rozpočet spoločného obstarávania platformy na nákup a predaj certifikátov na riadenie operácií zo strany Európskej komisie a členských štátov.

Tím CBAM bude v roku 2027 tvoriť 90 zamestnancov EK (vrátane 15 zamestnancov v IT).

Členenie celkového počtu zamestnancov vrátane zamestnancov v IT od roku 2023 do roku 2027 by bolo takéto:

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Počet celkových zdrojov	20	33	44	66	90
Tím CBAM	12	21	29	50	74
IT tím CBAM	8	12	15	16	16

Strategický význam, rozsah a zložitosť projektu CBAM zameraného na IT si vyžadujú vytvorenie špecializovaného IT tímu CBAM, ktorý bude riadiť celkovú realizáciu projektu a prevádzku.

IT tím CBAM tvorí 16 členov so špecializovanými IT profilmi na zadefinovanie a riadenie systémovej IT architektúry a projektovej organizácie a plánovania v súvislosti s mechanizmom CBAM, t. j. činnosti spočívajúce vo vývoji, v zavádzaní, organizácii obslužného modelu, riadení prevádzky a podpore pre obchodné subjekty, útvary Komisie, klimatické a colné orgány, súbežne s prechodnými a konečnými IT systémami CBAM.

Navrhovaný plán nasadenia IT tímu CBAM je takýto:

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Počet zdrojov	8	12	15	15	15
AD	4	5	5	5	5
ZZ	4	7	10	10	10

Ďalší externí zamestnanci (PXE) budú prijatí z rozpočtu CBAM na IT podľa potrieb.

- 1.5.2. *Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na úrovni Európskej únie (*ex ante*) Zníženie emisií GHG je v zásade cezhraničný problém, ktorý si vyžaduje účinné opatrenia v čo najväčšom rozsahu. EÚ ako nadnárodná organizácia má dobré predpoklady na zavedenie účinnej politiky v oblasti klímy v EÚ, podobne ako v prípade EU ETS.

Na úrovni EÚ už existuje harmonizovaná cena uhlíka. Pozostáva z ceny získanej z EU ETS pre odvetvia, na ktoré sa tento systém vzťahuje. Jediným zmysluplným spôsobom zabezpečenia rovnocennosti medzi politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na vnútornom trhu EÚ a politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na dovoz je prijat' opatrenia na úrovni Únie.

Každá iniciatíva sa musí vykonávať spôsobom, ktorý poskytne dovozcom bez ohľadu na krajinu pôvodu a miesto vstupu alebo miesto určenia v rámci EÚ jednotné podmienky a stimuly na znižovanie emisií GHG, ktoré budú rovnocenné s podmienkami a stimulmi pre domácich výrobcov. Na to je jediným účinným spôsobom prijatie opatrení na úrovni EÚ.

V záujme zabezpečenia právnej istoty a konzistentnosti sa navrhované zjednodušenie zavedené pozmeňujúcim nariadením najlepšie dosiahne na úrovni EÚ. Tým sa zabezpečia rovnaké podmienky pre spoločnosti a orgány v celej Únii, ktoré budú mať prospech z racionalizácie požiadaviek na podávanie správ vyplývajúcej z tohto návrhu.

Očakávaná vytvorená pridaná hodnota EÚ (ex post) Rovnako ako pri EU ETS možno zníženie emisií GHG a ochranu pred rizikom úniku uhlíka na jednotnom trhu EÚ najadekvátnejším spôsobom zaviesť na úrovni EÚ. Navyše potrebu čo najmenších administratívnych nákladov možno najlepšie dosiahnuť vytvorením konzistentných pravidiel pre celý jednotný trh, čo ďalej vyzdvihuje pridanú hodnotu intervencie na úrovni EÚ.

Verejná konzultácia potvrdila pridanú hodnotu opatrení týkajúcich sa mechanizmu CBAM na úrovni EÚ. Zainteresované strany sa predovšetkým zhodujú, že mechanizmus EÚ CBAM je potrebný vzhľadom na existujúce rozdiely v ambíciách medzi EÚ a zvyškom sveta a s cieľom podporovať celosvetové úsilie v oblasti klímy. Ak vzhľadom na pozíciu EÚ v medzinárodnom obchode EÚ navyše zavedie mechanizmus CBAM, environmentálny vplyv na medzinárodné ambície v oblasti klímy bude mimoriadne účinný ako potenciálne nasledovateľný príklad.

Cieľ znížiť emisie a dosiahnuť klimatickú neutralitu si preto vyžaduje – pri absencii rovnako ambiciózných globálnych politík – opatrenia, ktoré podnikne Európska únia.

1.5.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

Pozmeňujúci návrh sa opiera o skúsenosti získané pri vykonávaní mechanizmu CBAM od začatia jeho uplatňovania v prechodnej fáze 1. októbra 2023.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Komisia predložila 16. júla 2025 návrh ambiciózneho a dynamického viacročného finančného rámca (VFR) takmer vo výške 2 bilióny EUR. Komisia predstavila päť nových vlastných zdrojov na financovanie svojich priorít, pričom sa súčasne splatí, čo si EÚ požičala v rámci nástroja NextGenerationEU, a obmedzia sa príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ. Navrhované nové vlastné zdroje zahŕňajú mechanizmus CBAM, od ktorého sa očakáva, že v rokoch 2028 až 2034 prinesie v priemere približne 1,45 miliardy EUR ročne (v bežných cenách).

Pozmeňujúcim návrhom sa ďalej rozširujú úlohy a povinnosti Komisie pri zabezpečovaní toho, aby sa mechanizmus CBAM účinne vykonával a aby sa predišlo jeho obchádzaniu/vyhýbaniu sa mu. Na tento účel sa vyžaduje dodatočná rozpočtová podpora v rámci súčasného VFR. Okrem toho a bez toho, aby bol dotknutý výsledok rokovaní o budúcom VFR, keďže väčšina úloh sa vykonáva opakovane, je potrebné v rámci budúceho VFR prístupnú priradené finančné prostriedky.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

Náklady na implementáciu mechanizmu CBAM sa budú financovať z rozpočtu EÚ.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

obmedzené trvanie

- v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR
- a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu

Priame riadenie na úrovni Komisie

- prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- prostredníctvom výkonných agentúr

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'zte),
- Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte,
- subjekty usadené v členskom štáte, spravované súkromným právom členského štátu alebo právom Únie, ktoré môžu byť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, pokiaľ sú takéto subjekty kontrolované verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby a sú im poskytnuté primerané finančné záruky v podobe spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany kontrolných subjektov alebo rovnocenné finančné záruky, ktoré môžu byť v prípade každej akcie obmedzené na maximálnu sumu podpory Únie.

Poznámky

Neuplatňuje sa.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Komisia zabezpečí zavedenie mechanizmov monitorovania a hodnotenia fungovania mechanizmu CBAM a jeho hodnotenie vo vzťahu k hlavným politickým cieľom.

Pred skončením prechodného obdobia koncom roka 2025 a následne každé dva roky bude Komisia uverejňovať komplexné posúdenia fungovania mechanizmu CBAM vrátane jeho riadenia.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Výrazne centralizovaný systém umožňuje jednotné a efektívne vykonávanie mechanizmu CBAM v celej EÚ, a to aj v členských štátoch, ktoré majú v otázkach klímy obmedzenejšie administratívne kapacity. Väčšina funkcií vykonávania a presadzovania bola pridelená útvarom Komisie. Tie si zároveň vyžadujú zvýšený počet kontrolných funkcií s cieľom zabezpečiť správne vykonávanie a riadenie mechanizmu CBAM. Komisia takisto ráta s vyšším počtom opatrení na predchádzanie podvodom.

Tento pozmeňujúci návrh obsahuje niekoľko ustanovení, ktoré majú znížiť riziko obchádzania povinností a vyhýbania sa im a zvýšiť tak účinnosť mechanizmu CBAM. Z toho vyplýva potreba ďalších finančných prostriedkov pre Komisiu na vykonávanie týchto dodatočných úloh a na rozšírenie registra CBAM.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie*

Mechanizmus CBAM bude založený na deklaratívnom systéme, ktorý prináša riziko nedeklarovania alebo nesprávneho deklarovania. Riziká nedeklarovania a nesprávneho deklarovania (napr. intenzity emisií, dovážaných objemov, miesta výroby tovaru CBAM) boli identifikované.

Zavádza sa vnútorný systém kontroly, v ktorom sa spájajú obranné línie, v rámci ktorých sa zavádzajú tak automatizované kontroly, ako aj kontroly na základe odborného úsudku a posúdenia rizík. Na odhaľovanie takýchto rizík sa plánujú zaviesť techniky analýzy údajov.

Aby sa predišlo riziku nedeklarovania, systém vyžaduje udelenie povolenia pred dovozom tovaru patriaceho do rozsahu pôsobnosti nariadenia. Vnútroštátne colné orgány budú zodpovedné za presadzovanie tohto pravidla tým, že tento tovar neprepustia do voľného obehu, pokiaľ deklarantovi nebude udelené povolenie podľa tohto nariadenia. Útvary Komisie budú okrem toho počas daného roka často monitorovať aj možné prípady dovozcov, ktorí nepodali žiadosť o povolenie napriek tomu, že dosiahli prahovú hodnotu na vykazovanie v rámci mechanizmu CBAM alebo sa k nej priblížili (a to aj v prípade cezhraničného dovozu).

Na riešenie rizika nesprávneho deklarovania sa zavedie prístup založený na riziku na základe vopred stanovených kritérií, ako aj náhodné audity. V súčasnom návrhu o mechanizme CBAM sa predpokladá, že útvary Komisie budú mať právomoc požadovať dôkazy umožňujúce používať skutočné emisie v prípade niektorých číselných znakov KN alebo pôvodu. V návrhu sa takisto predpokladá, že v prípade

niektorých číselných znakov KN a/alebo pôvodu tovaru sa na používanie skutočných emisií budú vzťahovať ďalšie podmienky.

Odrádzajúci režim pokút bude takisto slúžiť ako prostriedok na odrádzanie od možného obchádzania. Audity budú vykonávať tak vnútroštátne orgány na úrovni vyhlásenia CBAM, ako aj colné orgány na úrovni dovozných vyhlásení.

- 2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Útvary Komisie budú kontrolovať správne uplatňovanie mechanizmu CBAM, najmä odovzdávanie certifikátov CBAM a správne uplatňovanie úrovne *de minimis*. Zavedie sa robustný systém riadenia rizík s cieľom zabezpečiť nákladovo efektívne kontroly a riešiť riziká obchádzania.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Finančné záujmy Únie by sa mali počas celého výdavkového cyklu chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnené vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby správnych a peňažných sankcií.

Efektívne kroky na boj proti podvodom si vyžadujú aktívnu spoluprácu vrátane výmeny poznatkov a informácií medzi colnými orgánmi a príslušnými orgánmi, a to tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ; potrebná môže byť aj spolupráca s tretími krajinami. V nariadení o mechanizme CBAM sa už v jeho súčasnej verzii predpokladajú spoľahlivé kanály spolupráce medzi vnútroštátnymi príslušnými orgánmi a colnými orgánmi. Bola zriadená sieť na riadenie rizík v rámci mechanizmu CBAM, ktorá už začala pracovať na opatreniach proti obchádzaniu mechanizmu, z ktorých konkrétne čerpal súčasný návrh vo forme operačných zlepšení nariadenia o mechanizme CBAM na riešenie rizík obchádzania.

Pozmeňujúcim návrhom sa ďalej posilňuje riešenie rizík obchádzania, ktorým je mechanizmus CBAM vystavený, a to najmä prostredníctvom 1. väčších kapacít monitorovania vysledovateľnosti, ktorých cieľom bude riešiť riziko nesprávneho deklarovania intenzity emisií; 2. zvýšenej podrobnosti pri nahlasovaní materiálového a chemického zloženia v prípade číselných znakov KN, ktorej cieľom bude riešiť riziko nesprávneho deklarovania intenzity emisií, a napokon 3. opatrení proti zneužívajúcim praktikám. A napokon sa navrhuje zahrnúť medzi prekurzory CBAM výrobný šrot, ktorý bol identifikovaný ako kanál obchádzania s cieľom umelo znížiť emisie z výrobného procesu, a teda aj zodpovedajúci finančný záväzok v rámci CBAM.

Osobitná pozornosť by sa mala venovať nespoľahlivým hospodárskym subjektom (napr. schránkové spoločnosti, chýbajúci obchodníci) a cezhraničnému obchodu v rámci EÚ. Uvedená sieť riadenia rizík v rámci mechanizmu CBAM sa bude zameriavať na riešenie takýchto rizík.

V reakcii na nové/novoobjavené riziká podvodov by sa mali zaviesť rýchle kroky na boj proti podvodom. Zodpovedné orgány by mali nahlasovať podvodné vzorce správania a vymieňať si o nich poznatky. Do prevádzky sa uvádza register CBAM založený na zásadách výmeny poznatkov a automatizovaných kontrol, ako aj kontrol a výmeny informácií medzi zainteresovanými stranami. Systém riadenia rizík v rámci mechanizmu CBAM sa bude opierať predovšetkým o dobre zavedené

a fungujúce komunikačné rozhrania s colnými orgánmi (CRMS2) na výmenu informácií o možných prípadoch obchádzania.

Ak si schválený deklarant CBAM alebo dovozca nesplní povinnosti stanovené v nariadení o mechanizme CBAM, uložia sa pokuty. V prípade opakovaných porušení môže vnútroštátny príslušný orgán rozhodnúť o pozastavení deklarantovho účtu.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ²⁸	krajín EZVO ²⁹	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
7	20 01 02 01	DRP/NRP	NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
3	09 20 04 01 (CBAM)	DRP	NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

²⁸ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

²⁹ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

Sumy súvisiace s programovým obdobím 2028 – 2034 sú orientačné a nepredurčujú výsledok prebiehajúcich rokovaní o nasledujúcom VFR.

3.2.1.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca		3	Prírodné zdroje a životné prostredie (IT)				
GR: TAXUD			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR 2021 – 2027 SPOLU
Operačné rozpočtové prostriedky							
rozpočtový riadok 09 20 04 01 (CBAM)	Závazky	(1a)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Platby	(2a)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
Rozpočtový riadok	Závazky	(1b)					0,000
	Platby	(2b)					0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov							
Rozpočtový riadok		(3)					0,000
Rozpočtové prostriedky pre GR TAXUD SPOLU	Závazky	=1a+1b+3	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Platby	=2a+2b+3	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR 2021 – 2027 SPOLU
Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Platby	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU	(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 3	Závázky	=4+6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
viacročného finančného rámca SPOLU	Platby	=5+6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR 2021 – 2027 SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závázky	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Platby	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závázky	=4+6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Platby	=5+6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	VFR 2028 – 2034 SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závázky	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Platby	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)									
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 3 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závazky	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Platby	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

* Číselné údaje týkajúce sa VFR na roky 2028 – 2034 uvedené v tabuľke sú výlučne orientačné, kým sa nedosiahne výsledok rokovaní, ktorý nemožno predučiť.

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“				
GR TAXUD		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR 2021 – 2027 SPOLU
• Ľudské zdroje		8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
• Ostatné administratívne výdavky		0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
GR TAXUD SPOLU	Rozpočtové prostriedky	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
---	--------------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

GR TAXUD	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	VFR 2028 – 2034 SPOLU
• Ľudské zdroje	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	93,051

• Ostatné administratívne výdavky		0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	2,375
GR TAXUD SPOLU	Rozpočtové prostriedky								

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 4 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)											
---	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Číselné údaje týkajúce sa VFR na roky 2028 – 2034 uvedené v tabuľke sú výlučne orientačné, kým sa nedosiahne výsledok rokovaní, ktorý nemožno predurčiť.

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	SPOLU
OKRUH 7 (programové obdobie 2021 – 2027); OKRUH 4 (programové obdobie 2028 – 2034)												
<i>Ludské zdroje</i>	8,572	6,271	8,740	11,700	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	128,334
<i>Ostatné administratívne výdavky – misie</i>	0,600	0,300	0,306	0,312	0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	3,893
HLAVA 7 (programové obdobie 2021 – 2027) spolu; OKRUH 4 (programové obdobie 2028 – 2034)	9,172	6,571	9,046	12,012	13,603	13,612	13,622	13,632	13,642	13,652	13,663	132,227

* Číselné údaje týkajúce sa VFR na roky 2028 – 2034 uvedené v tabuľke sú výlučne orientačné, kým sa nedosiahne výsledok rokovaní, ktorý nemožno predurčiť.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR 2021 – 2027 SPOLU			
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7	Závazky	37,262	41,321	42,746	47,162	168,491			
viacročného finančného rámca SPOLU		26,702	27,728	41,136	46,079	141645			
		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	VFR 2028 – 2034 SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 4	Závazky	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	285,091
viacročného finančného rámca SPOLU		29,892	26,904	26,257	26,778	39,136	39,928	44,986	233,881

* Číselné údaje týkajúce sa VFR na roky 2028 – 2034 uvedené v tabuľke sú výlučne orientačné, kým sa nedosiahne výsledok rokovaní, ktorý nemožno predurčiť.

													LEGISL ATÍVNY FINANČ NÝ A DIGIT ÁLNY VÝKAZ SPOLU
		<i>Rok 2024</i>	<i>Rok 2025</i>	<i>Rok 2026</i>	<i>Rok 2027</i>	<i>Rok 2028</i>	<i>Rok 2029</i>	<i>Rok 2030</i>	<i>Rok 2031</i>	<i>Rok 2032</i>	<i>Rok 2033</i>	<i>Rok 2034</i>	
<i>Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU</i>	<i>Závazky</i>	<i>37,262</i>	<i>41,321</i>	<i>42,746</i>	<i>47,162</i>	<i>42,703</i>	<i>38,435</i>	<i>39,190</i>	<i>39,967</i>	<i>40,767</i>	<i>41,591</i>	<i>42,440</i>	453,584
	<i>Platby</i>	<i>26,702</i>	<i>27,728</i>	<i>41,136</i>	<i>46,079</i>	<i>29,892</i>	<i>26,904</i>	<i>26,257</i>	<i>26,778</i>	<i>39,136</i>	<i>39,928</i>	<i>44,986</i>	375,526

3.2.2. Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov (v prípade decentralizovaných agentúr nevyplňať)

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)										SPOLU			
	VÝSTUPY																			
	↓	Druh ³⁰	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ³¹ ...																				
	– Výstup																			
	– Výstup																			
	– Výstup																			
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																				
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																				
	– Výstup																			
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet																				
SPOLU																				

³⁰ Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

³¹ Ako je uvedené v bode 1.3.2. „Špecifické ciele...“

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

3.2.3.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok	Rok	Rok	Rok	SPOLU 2021 – 2027
	2024	2025	2026	2027	
OKRUH 7					
Ludské zdroje	8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
Ostatné administratívne výdavky	0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
Medzisúčet OKRUHU 7	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
Mimo OKRUHU 7					
Ludské zdroje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúčet mimo OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

3.2.4. Odhadovaná potreba ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

3.2.4.1. Financovaná zo schváleného rozpočtu

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času³²

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok	Rok	Rok	Rok	VFR 2028 – 34
	2024	2025	2026	2027	
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)					
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	21	21	25	30	30 ročne
20 01 02 03 (delegácie EÚ)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (nepriamy výskum)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (priamy výskum)	0	0	0	0	
Iné rozpočtové riadky (uved'te)	0	0	0	0	
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)					
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)	12	23	40	60	60 ročne
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE a PED v delegáciách EÚ)	0	0	0	0	
Riadok administratívnej podpory	– ústredie	0	0	0	0
	– delegácie EÚ	0	0	0	0

³²

Pod tabuľkou spresnite, koľko ekvivalentov plného pracovného času v rámci uvedeného počtu je už pridelených na riadenie akcie a/alebo môže byť prerozdelených v rámci vášho GR a aké sú vaše čisté potreby.

[XX.01.YY.YY]					
01 01 01 02 (ZZ, VNE – nepriamy výskum)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (ZZ, VNE – priamy výskum)	0	0	0	0	
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Okruh 7	0	0	0	0	
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Mimo okruhu 7	0	0	0	0	
SPOLU	33	44	65	90	90 ročne

Zamestnanci potrební na vykonávanie návrhu (v ekvivalentoch plného pracovného času):

	Potreby pokryté súčasnými zamestnancami, ktorí sú k dispozícii v útvaroch Komisie	Výnimoční dodatoční zamestnanci*		
		Financovaní z okruhu 7 alebo Výskum	Financovaní z riadka BA	Financovaní z poplatkov
Pracovné miesta uvedené v pláne pracovných miest	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.
Externí zamestnanci (ZZ, VNE, DAZ)	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.

Opis úloh, ktoré majú vykonávať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	<p>V nariadení o mechanizme CBAM sa vyžaduje, aby Komisia po prijatí nariadenia o mechanizme CBAM prijala niekoľko nadväzujúcich delegovaných a vykonávacích aktov. Zamestnanci Komisie budú potrební aj na preskúmanie a posúdenie fungovania systému mechanizmu CBAM a na implementáciu systému IT.</p> <p>Pozmeňujúcim návrhom sa zavádzajú nové ustanovenia proti vyhýbaniu sa povinnostiam, z ktorých vyplývajú ďalšie úlohy, ktoré má Komisia vykonávať od roku 2027. Tieto opatrenia si budú vyžadovať najmä dodatočné kontroly platnosti dôkazov poskytnutých dovozcami, ktorými sa má overovať platnosť informácií poskytnutých vo vyhlásení CBAM.</p>
Externí zamestnanci	<p>Mnohé úlohy môžu vykonávať externé subjekty.</p> <p>Pozmeňujúcim návrhom sa zavádzajú nové ustanovenia proti vyhýbaniu sa povinnostiam, z ktorých vyplývajú ďalšie úlohy, ktoré má Komisia vykonávať od roku 2027. Tieto opatrenia si budú vyžadovať najmä dodatočné kontroly platnosti dôkazov poskytnutých dovozcami, ktorými sa má overovať platnosť informácií poskytnutých vo vyhlásení CBAM.</p>

3.2.5. Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami

Povinné: v nasledujúcej tabuľke by mal byť uvedený najlepší odhad investícií súvisiacich s digitálnymi technológiami, ktoré sú súčasťou návrhu/iniciatívy.

Vo výnimočných prípadoch, ak je to potrebné na účely vykonávania návrhu/iniciatívy, by sa v určenom riadku mali uviesť rozpočtové prostriedky okruhu 7.

Rozpočtové prostriedky okruhov 1 – 6 by sa mali uvádzať ako „Výdavky na operačné programy v oblasti politiky IT“. Tieto výdavky sa týkajú operačného rozpočtu, ktorý sa má použiť na opätovné použitie/nákup/vývoj IT platforiem/nástrojov priamo spojených s vykonávaním iniciatívy a investíciami, ktoré s nimi súvisia (napr. licencie, štúdie, uchovávanie údajov atď.). Informácie uvedené v tejto tabuľke by mali byť v súlade s podrobnými údajmi uvedenými v oddiele 4 „Digitálne rozmery“.

Digitálne a IT rozpočtové prostriedky SPOLU	Rok	Rok	Rok	Rok	VFR 2021 – 2027 SPOLU
	2024	2025	2026	2027	
OKRUH 7					
IT výdavky (organizácie)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúččet OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mimo OKRUHU 7					
Výdavky na operačné programy v oblasti politiky IT	0,000	0,000	0,000	5 000	5 000
Medzisúččet mimo OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	5 000	5 000
SPOLU					
	0,000	0,000	0,000	5 000	5 000

3.2.6. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).
- si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

Dodatočné IT výdavky vo výške 3 milióny EUR na rok 2027 sú potrebné na pokrytie návrhu IT a vývoja nevyhnutného na prispôbenie registra CBAM novému rozsahu pôsobnosti a modelom, na zlepšenie nástrojov analýzy riadenia rizík, integráciu ďalších nadväzujúcich výrobkov a služieb proti vyhýbaniu sa povinnostiam/obchádzaniu povinností a na zlepšenie IT služieb a podpory požadovanej kapacity, rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky a funkcie podporujúce riadenie rizík a odhaľovanie obchádzania povinností a vyhýbania sa povinnostiam, a to ako súčasť registra CBAM a/alebo dátového laboratória CBAM.

Okrem toho sú od roku 2027 potrebné ďalšie 2 milióny EUR ročne bez toho, aby bol dotknutý výsledok rokovaní o budúcom VFR, na využívanie analytických odborných znalostí, ktoré by umožnili vykonávať úlohy pridelené Komisii v pozmeňujúcom návrhu. Komisia bude musieť konkrétne vypracovať (a každoročne aktualizovať) štandardné hodnoty pre nový tovar doplnený do prílohy I k nariadeniu. Okrem toho sa rozšírili jej povinnosti v rámci monitorovania a odhaľovania praktík obchádzania povinností a vyhýbania sa im, čo si vyžaduje získavanie databáz a informácií o trhu, ktoré sa budú využívať v spoľahlivom systéme analýzy a odhaľovania rizík. Tieto náklady neboli zahrnuté do predchádzajúceho legislatívneho finančného výkazu a skutočne budú vznikať od roku 2027.

- si vyžaduje revíziu VFR.

3.2.7. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt					
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU					

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
 - vplyv na vlastné zdroje
 - vplyv na iné príjmy
 - uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ³³				
		Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030
Článok		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

09 20 04 01

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

Vplyv na vlastné zdroje sa uvádza ako symbolický záznam *pro memoria* („p.m.“), rovnako ako v súvislosti s návrhom Komisie COM(2025) 574 na zmenu rozhodnutia o systéme vlastných zdrojov Európskej únie.

Vplyv na iné príjmy sa uvádza ako symbolický záznam *pro memoria* („p.m.“), rovnako ako v súvislosti s výberom príjmov z poplatkov (článok 20) za financovanie spoločnej platformy CBAM, pre ktorú bude odhad známy až po stanovení modalít poplatkov.

³³ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 25 % na náklady na výber.

4. DIGITÁLNE ROZMERY

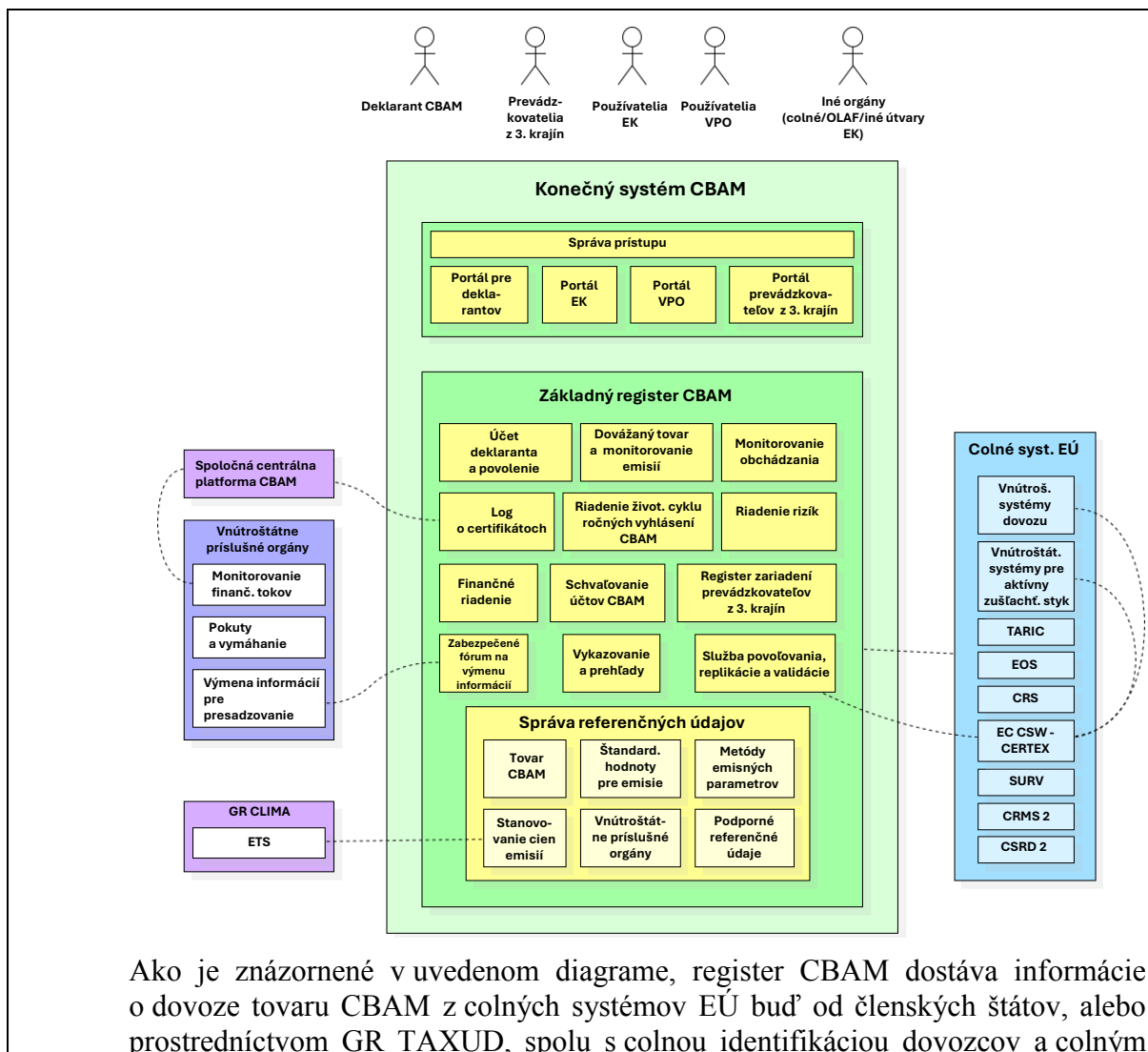
V digitálnych koncepciách a architektúre schválených projektovým zámerom pre konečný systém CBAM nedošlo k žiadnym zmenám, pokiaľ ide o digitálne požiadavky, použité údaje, digitálne riešenie, posúdenie opätovnej použiteľnosti a opatrenia na podporu digitálneho vykonávania.

Dôsledkom rozšírenia rozsahu tovaru CBAM (180 ďalších číselných znakov KN), rozšíreného o nadväzujúce výrobky, bude približne 7 500 nových dovozcov. Riadenie rizík, monitorovanie obchádzania, ktoré bolo analyzované, posúdené a zahrnuté do projektového zámeru, sa teraz rozšíri tak, aby zahŕňalo dodatočný tovar a súvisiace prvky. Kľúčovým cieľom komponentu riadenia rizík je podpora odhaľovania nezrovnalostí a obmedzenie rizika podvodov.

Okrem toho bude nevyhnutné pridať ďalšie funkcie/procesy potrebné na spravovanie elektriny ako tovaru v rámci mechanizmu CBAM, ktorými sa však nemení koncepcia mechanizmu CBAM.

K zmene architektúry digitálneho riešenia nevedú ani zmeny z hľadiska zjednodušenia, ktoré si však vyžadujú dodatočný rozpočet na zavedenie zmeny a rozšírenia existujúcich obchodných procesov v rámci mechanizmu CBAM.

4.1. Požiadavky digitálneho významu



zatriedením dovážaného tovaru. Systém mechanizmu CBAM naopak sprístupňuje povolenia CBAM deklarantov CBAM vnútroštátnym colným systémom dovozu na účely presadzovania nariadenia o mechanizme CBAM pri colnom konaní týkajúcom sa dovezeného tovaru CBAM. Informačný systém CBAM si s colnými systémami EÚ vymieňa aj informácie o riadení rizík. Rozhranie s colnými systémami EÚ je kľúčovým prvkom na prevádzku mechanizmu CBAM, keďže celá koncepcia CBAM spočíva vo vyhýbaní sa dvojitému zaznamenávaniu informácií tým, že od deklarantov CBAM sa vyžaduje, aby k svojmu dovozu priložili správu o emisiách vzniknutých počas výroby v tretích krajinách. „Zásada raz poskytnutých údajov“ je základom mechanizmu CBAM.

CBAM bude interagovať aj s **novým** mechanizmom CBAM (IT systémami alebo inými prostriedkami) vnútroštátnych príslušných orgánov s cieľom pomôcť integrovať vnútroštátne procesy presadzovania CBAM v jednotlivých členských štátoch a vnútroštátne procesy zberu informácií o pokutách a vymožených prostriedkoch.

Ďalším kľúčovým novým externým systémom na účely mechanizmu CBAM je spoločná centrálna platforma (SCP) – informačný systém, prostredníctvom ktorého budú deklaranti CBAM nakupovať certifikáty CBAM od členských štátov. Cena certifikátov sa stanoví podľa ceny kvót určenej v rámci systému ETS. Deklaranti CBAM budú musieť udržiavať bilanciu svojich účtov CBAM na úrovni 50 % na štvrtročnej báze, aby sa zabezpečilo, že budú môcť odovzdať požadovaný počet certifikátov na kompenzáciu svojich deklarovaných emisií a cien emisií, ktoré už boli zaplatené v tretích krajinách. Komisia späť odkúpi nadbytočné certifikáty od deklarantov CBAM v mene členských štátov. Komisia a členské štáty musia spoločne zriadiť a spravovať túto platformu, ktorá je však mimo rozsahu pôsobnosti registra CBAM. Rozhranie so SCP je nevyhnutné pre deklarantov CBAM, aby mohli zaistiť potrebné certifikáty na svojich účtoch CBAM. Účty a certifikáty budú veľmi citlivými informáciami.

Systém ETS bude jednoducho stanovovať predajnú cenu certifikátov.

Hlavnými používateľmi registra CBAM sú deklaranti CBAM. GR TAXUD očakáva v roku 2026 po prijatí zjednodušenia približne 20 000 deklarantov, ale podľa plánov počíta so 40 000 deklarantmi, aby sa zohľadnil nárast v dôsledku rozšírenia pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúci tovar. Deklaranti budú používať register CBAM na deklarovanie emisií vzniknutých pri výrobe ich dovážaného tovaru na ročnej báze (v máji každého roka), na monitorovanie štvrtročnej bilancie svojich účtov CBAM z hľadiska pomeru certifikátov k deklarovanému dovozu a na komunikáciu s vnútroštátnymi colnými orgánmi počas preskúmania ich vyhlásení CBAM. Deklarantov CBAM najprv preveria vnútroštátne príslušné orgány prostredníctvom registra CBAM a následne sa im udelí povolenie na dovoz tovaru CBAM a prideli sa im účet CBAM. Deklaranti CBAM potom budú môcť každoročne deklarovať svoje emisie v registri CBAM a odovzdávať požadované certifikáty.

Prevádzkovatelia zariadení vyrábajúcich tovar CBAM v tretích krajinách sa zaregistrujú v registri CBAM a následne zaznamenajú podrobnosti o emisiách svojich výrobkov. Deklaranti CBAM sa budú môcť odvolať na záznamy prevádzkovateľov s cieľom odôvodniť svoje nahlásené emisie. Ide o významné opatrenie na zníženie zaťaženia deklarantov CBAM pri plnení povinností a na zlepšenie kvality údajov v rámci mechanizmu CBAM. V tejto fáze síce neexistujú dôkazy na podporu odhadu, GR TAXUD však zhruba odhaduje, že počet prevádzkovateľov bude v roku 2026 predstavovať 20 000 – 50 000.

Vnútroštátne príslušné orgány (VPO) pre mechanizmus CBAM budú používať register CBAM na udeľovanie prístupu deklarantom CBAM, na správu povolení CBAM, na monitorovanie účtov a vyhlásení CBAM a na komunikáciu s deklarantmi CBAM s cieľom zaistiť, že si plnia povinnosti v zmysle nariadenia o mechanizme CBAM. Sú jednotným kontaktným miestom pre deklarantov CBAM.

Prístup do registra CBAM sa udelí aj ďalším orgánom s cieľom prispieť k riadeniu rizík a presadzovaniu pravidiel v rámci ich príslušných oblastí zodpovednosti. Register CBAM bude slúžiť na koordináciu a podporu spolupráce medzi agentúrami pri zlepšovaní plnenia povinností. Vnútroštátne colné správy zvalidujú povolenie CBAM počas kontroly dovozných vyhlásení pomocou služieb replikácie a validácie v rámci registra CBAM prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX.

Komisia bude pridelať a priebežne aktualizovať účty CBAM deklarantov CBAM v registri CBAM, pričom kombinuje informácie o dovoze zaslané od vnútroštátnych colných správ, emisie z každoročných vyhlásení, množstvo certifikátov, ich nákup nahlásený spoločnou centrálnou platformou, ich každoročné odovzdanie potvrdené deklarantom CBAM a spätné odkúpenie nevyužitých certifikátov. Komisia bude používať register CBAM na monitorovanie dovážaného tovaru a súvisiacich emisií, na účely riadenia rizík, a najmä rizika obchádzania. Register CBAM takisto ponúkne špecifické rozhranie so systémom riadenia colných rizík CRMS2 s cieľom vymieňať si informácie o riziku súvisiacom s mechanizmom CBAM s colnými orgánmi. Register CBAM bude ponúkať aj zložku správy prípadov, ktorá umožní orgánom vytvárať, dopĺňať, sledovať a riešiť prípady, vymieňať si oznámenia a výsledky a monitorovať aktuálny zoznam všetkých prípadov v celom systéme.

Prístup všetkých aktérov do registra CBAM sa uskutočňuje prostredníctvom špecializovaných portálov s podporou distribuovanej správy prístupu v prípade jednotlivých zainteresovaných strán:

- VPO budú spravovať prístup deklarantov CBAM do portálu pre deklarantov CBAM, a to buď pomocou vnútroštátnych identifikátorov už pridelených vnútroštátnymi colnými správami, alebo identifikátora EU Login;
- Komisia bude spravovať prístup prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín do rovnomenného portálu pomocou identifikátorov pridelených v rámci systému EU Login. To, či Komisia bude pri udeľovaní autorizácie na prístup do registra CBAM využívať delegovanie tejto úlohy externým dôveryhodným stranám, sa ešte objasní,
- VPO, Komisia a ďalšie orgány budú individuálne spravovať prístup svojich používateľov.

Základný register CBAM znázorňuje automatizované procesy, ktoré bude Komisia prevádzkovať v záujme splnenia si svojich povinností v zmysle nariadenia o mechanizme CBAM, ako je zhrnuté v predchádzajúcom texte. Správa referenčných údajov bude kľúčovým procesom na zabezpečenie konzistentnosti a integrity všetkých automatizovaných procesov, ktoré slúžia na spoluprácu a súčinnosť medzi všetkými zainteresovanými stranami. Nad rámec „jednoduchého“ zoznamu tovaru, vnútroštátnych príslušných orgánov a ceny emisií bude obsahovať zoznamy konkrétnych parametrov použitých pri vykazovaní emisií podľa osobitných metodík a stanovenú štandardnú hodnotu pre emisie. Štandardná hodnota je kľúčová pre validáciu vierohodnosti deklarovaných emisií.

4.2. Údaje

V rámci mechanizmu CBAM sa budú spracúvať tieto súbory údajov:

- Údaje o deklarantoch CBAM (fáza 2)
- Údaje o prevádzkovateľoch z tretích krajín a ich zariadeniach (fáza 2)
- Referenčné údaje CBAM (fáza 2)
- Údaje o správe prístupu používateľov CBAM (fáza 2)
- Funkcie deklaranta/dovozcu CBAM (fáza 2)
- Funkcie orgánov Európskej komisie pre CBAM (fáza 2)
- Funkcie prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín (O3CIs) pre fázu 2 a akreditovaných overovateľov (TBC fáza 3).
- Údaje o vyhláseniach CBAM, údaje o preskúmaní a životnom cykle vyhlásení (fáza 3)
- Údaje o dovážanom tovare CBAM (fáza 3)
- Údaje o emisiách a výpočtoch CBAM (fáza 3)
- Údaje z databázy transakcií (registra) CBAM (fáza 3)
- Údaje o správe certifikátov CBAM (fáza 3)
- Údaje o monitorovaní neplnenia povinností, vyšetrovaniach obchádzania a riadení rizík CBAM (fáza 3)
- Údaje o podávaní správ, prehľadoch, oznámeniach a správe dokumentov CBAM (fáza 3)
- CBAM Risk Exchange Gateway Ri. (fáza 3)
- Funkcie vnútroštátnych príslušných orgánov (fáza 3)

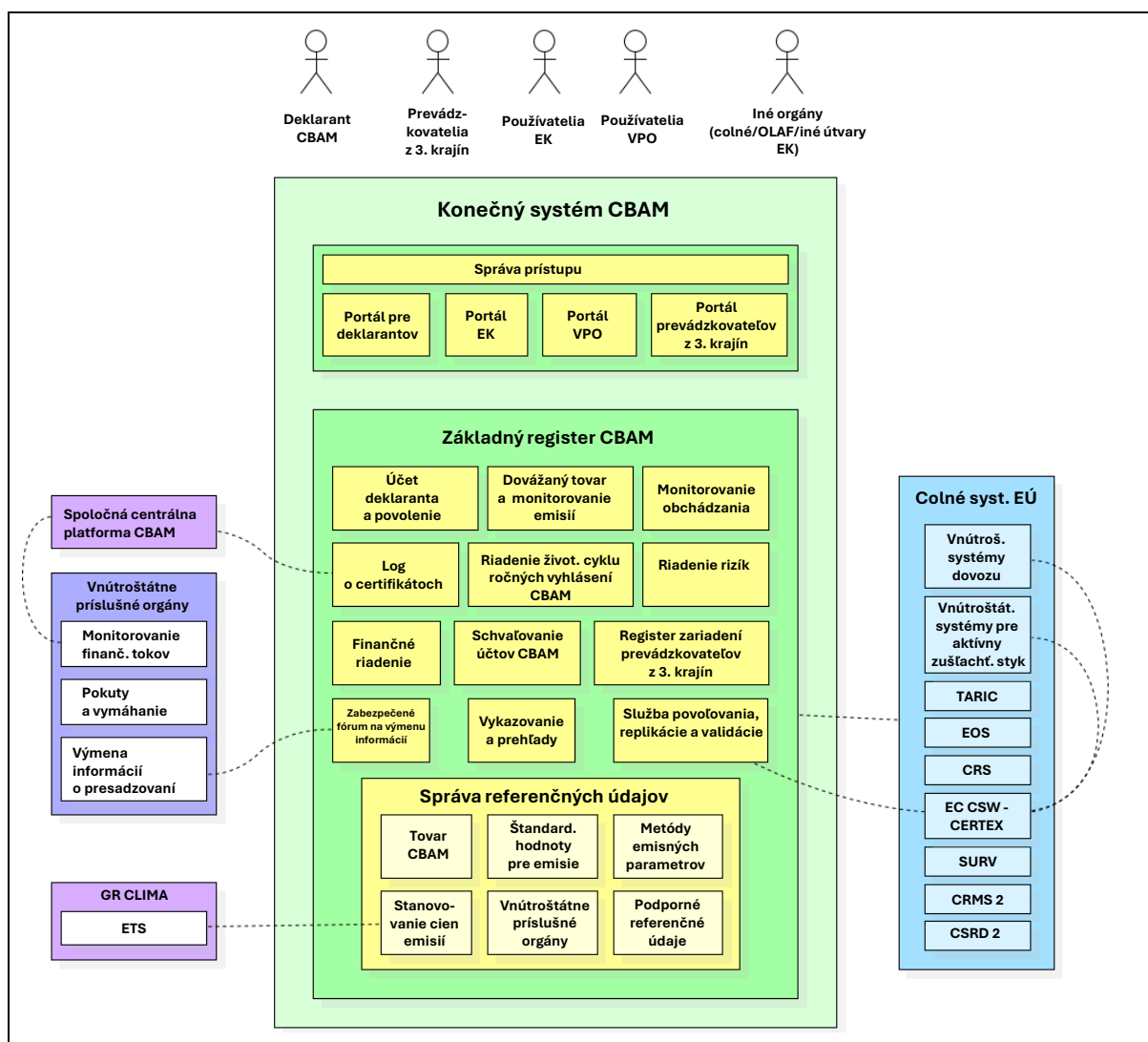
Ďalšie podrobnosti o každom súbore údajov sú uvedené v tabuľke:

Opis primárneho súboru údajov konečného CBAM	Opis príslušného obchodných komponentu/procesov
Údaje o správe certifikátov CBAM	Správa životného cyklu certifikátov CBAM poskytuje informácie o certifikátoch a počte spracovaných certifikátov, ich hodnote a riadi životný cyklus certifikátov a zároveň poskytuje informácie na účely monitorovania rizík a nesúladu.
Údaje o deklarantoch CBAM	Údaje o povoleniach deklarantov a replikácii a validácii deklarantov. Údaje o účte deklaranta a správe účtov. Správa povolení CBAM, pod ktorú patrí správa životného cyklu povolení CBAM udelených vnútroštátnym príslušným orgánom dovozcom alebo nepriamym zástupcom. Komunikácia požadovaných informácií o účte deklaranta CBAM službám replikácie a validácie povolení CBAM (ARVS), ktoré uchovávajú informácie o schválených deklarantoch CBAM, ktoré sa majú poskytnúť VPO a vnútroštátnym príslušným colným správam zodpovedným za posudzovanie povolení pre dovozcov.
Údaje o vyhláseniach CBAM, údaje o preskúmaní a životnom cykle vyhlásení	Správa životného cyklu vyhlásení a údaje o vykazovaní vyhlásení. Správa a vykazovanie v súvislosti so životným cyklom vyhlásení CBAM (vytvorenie vyhlásenia, dovážaný tovar, emisie, preskúmanie, finalizácia alebo zamietnutie).
Údaje o emisiách a výpočtoch CBAM	Výpočet emisií dovážaného tovaru deklaranta CBAM na základe údajov získaných od jednotlivých deklarantov, referenčných údajov, údajov z registra (vlastné hodnoty deklaranta), prevádzkovateľov z tretích krajín (správa o overení) atď.

Údaje o dovážanom tovare CBAM	<p>Portály pre VPO a Komisiu majú rozhrania, ktoré monitorujú vstup údajov zo systému SURV 3 (vrátane identifikácie problémov) a umožňujú používateľom manuálne vkladať údaje týkajúce sa dovážaného tovaru, ako aj údaje týkajúce sa tovaru v colnom režime aktívny zušľachťovací styk (AZS) hromadným nahrávaním súborov. Tieto údaje sa následne spracujú, uložia na daných portáloch a napokon sa postúpia do back-endovej aplikácie registra na konsolidáciu.</p>
Údaje z databázy transakcií (registra) CBAM Poznámka: Presný zoznam údajov, ktoré sa majú uchovávať v databáze transakcií, zatiaľ nebol dokončený. Hlavnou koncepciou je, že databáza transakcií je nemenným denníkom a že boli prijaté primerané bezpečnostné opatrenia. Tento súbor sa prehodnotí počas fázy 3.	<p>Údaje o spracúvaní účtov a transakciách v databáze transakcií registra.</p> <p>Databáza transakcií registra CBAM spravuje, eviduje a registruje údaje (vrátane čísla účtu) deklaranta a transakcie medzi súvisiacimi vzťahmi komponentov CBAM prostredníctvom procesu výlučne prírastkového spracovania údajov a nemenného ukladania údajov (vrátane správy životného cyklu vyhlásení, správy povolení a účtov, správy certifikátov, monitorovania rizík a neplnenia povinností, ARVS atď.).</p>
Údaje o monitorovaní neplnenia povinností, vyšetrovaniach obchádzania a riadení rizík CBAM	<p>Informačný systém CBAM používaný na sledovanie, monitorovanie a priblíženie potenciálnych alebo potvrdených prípadov nezrovnalostí a nesplnenia povinností v systéme mechanizmu CBAM.</p> <p>Identifikácia, monitorovanie, vyšetrovanie a nahlásovanie obchádzania a iných nezákonných praktík v rozpore s nariadením o mechanizme CBAM.</p> <p>Komponent hodnotenia a riadenia rizík (vrátane výsledkov posúdení vyhlásení) zameraná na identifikovanie a vyhodnotenie rizík (napr. analýza rizikových udalostí, správy o overení, výsledky kontroly rizík atď.), ktoré sa týkajú procesu preskúmania vyhlásení a potenciálnych nezrovnalostí a obchádzania v back-ende registra CBAM (ďalšie vyšetrovanie).</p> <p>Integrácia informácií a funkčností medzi vyšetrovaniami, riadením rizík a bezpečným fórom pre príslušné aktivity.</p>
Referenčné údaje CBAM	<p>Primárny zdroj všetkých referenčných údajov CBAM a zaistenie konzistentnosti a integrity údajov vo všetkých komponentoch CBAM (priamo alebo nepriamo).</p>
Údaje o podávaní správ, prehľadoch, oznámeniach a správe dokumentov CBAM	<p>Kritický nástroj na sledovanie a monitorovanie systému mechanizmu CBAM a kľúčových ukazovateľov výkonnosti a zber a analýzu relevantných obchodných parametrov.</p> <p>Používajú sa na oznamovanie obchodných informácií príslušným používateľom systému mechanizmu CBAM; súčasťou toho je možnosť odpovedať na oznámenia v prípade potreby/ak sa to vyžaduje.</p> <p>Používajú sa na ukladanie, vyhľadávanie a správu dokumentov s dosahom na mnohé zložky celého systému mechanizmu CBAM.</p>
CBAM Risk Exchange Gateway.	<p>Premostenie medzi politikou mechanizmu CBAM a colnou politikou, v rámci ktorého sa vymieňajú informácie o riziku spojenom s mechanizmom CBAM s colnými orgánmi. Cez túto bránu, ktorá je súčasťou registra CBAM, sa budú vymieňať informácie o rizikách z registra CBAM so systémom riadenia colných rizík 2 prostredníctvom rozhrania medzi systémami.</p> <p>Všetky ostatné štruktúrované a/alebo neštruktúrované informácie/údaje získavané a/alebo extrahované zo systému mechanizmu CBAM a uložené a/alebo spracúvané v úložiskách a na médiách mimo systému mechanizmu CBAM.</p>
Údaje o správe prístupu používateľov CBAM	<p>Údaje o prístupe používateľov (napr. deklarantov, colných orgánov členských štátov, orgánov EK atď.) do systému mechanizmu CBAM, ich prihlasovaní a správe prístupu.</p>
Údaje o prevádzkovateľoch z tretích krajín a ich zariadeniach	<p>Umožnenie prevádzkovateľom zariadení z tretích krajín vyrábajúcim tovar, na ktorý sa uplatňuje mechanizmus CBAM, zaregistrovať sa/zrušiť svoju registráciu (napr. z dôvodu ukončenia prevádzky) ako prevádzkovatelia CBAM a poskytovať relevantné informácie týkajúce sa výrobných procesov/metód, kvalifikačných parametrov, údajov o emisiách a správ o overení atď.</p>

	Relevantná správa o overení sa môže sprístupniť na použitie deklarantom CBAM – tieto informácie zahŕňajú dôverné údaje o výrobe a kvalifikačných parametroch, ktoré nemusia byť k dispozícii deklarantom, ale len Európskej komisii a VPO.
Funkcie deklaranta/dovozcu CBAM	Primárne obchodné funkcie realizované deklarantom/obchodníkom, využívajúce procesy vykonávané/začaté prostredníctvom portálu CBAM pre deklarantov.
Funkcie Európskej komisie CBAM	Primárne obchodné funkcie realizované Európskou komisiou, využívajúce procesy vykonávané/začaté prostredníctvom portálu CBAM pre Komisiu.
Funkcia monitorovania neplnenia povinností, vyšetrovania obchádzania a riadenia rizík CBAM	Informačný systém CBAM používaný na sledovanie, monitorovanie a priblíženie potenciálnych alebo potvrdených prípadov nezrovnalostí a nesplnenia povinností v systéme mechanizmu CBAM.
Funkcie vnútroštátnych príslušných orgánov	Primárne obchodné funkcie realizované vnútroštátnymi príslušnými orgánmi (alebo vnútroštátnymi colnými príslušnými správami) členského štátu spoliehajúce sa na procesy vykonávané/začaté prostredníctvom portálu CBAM pre VPO.
Funkcie prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín a akreditovaných overovateľov	Primárne obchodné funkcie realizované prevádzkovateľmi a zariadeniami z tretích krajín a akreditovanými overovateľmi (TBC), využívajúce procesy vykonávané/začaté prostredníctvom portálu CBAM pre prevádzkovateľov a zariadenia z tretích krajín.

4.3. Digitálne riešenia



Architektúra registra CBAM na vysokej úrovni bude tvorená tromi vrstvami:

- **vrstva portálov** ponúkajúca rôzne portály pre jednotlivé komunity používateľov registra CBAM: deklaranti CBAM, prevádzkovatelia zariadení v tretích krajinách, vnútroštátne príslušné orgány pre CBAM, Komisia, vnútroštátne colné správy, OLAF, iné útvary EK,
- **vrstva správy prístupu používateľov**: slúži na správu autentifikácie a povolení používateľov registra CBAM. Vnútroštátne príslušné orgány budú musieť poskytnúť a spravovať prístup deklarantom CBAM (ich očakávaný počet v roku 2026 je viac ako 20 000), čo platí aj pre Komisiu v prípade prevádzkovateľov z tretích krajín (odhadovaný počet 50 000 v roku 2026), pričom každý členský štát a správne orgány EÚ budú zodpovedné za prístup svojich vlastných používateľov,
- **back-end**: slúži na podporu správy všetkých údajov a pravidiel potrebných na účely CBAM, ako aj všetkých interakcií s externými systémami. Treba poznamenať: slúži na podporu správy všetkých údajov a pravidiel potrebných na účely CBAM, ako aj všetkých interakcií s externými systémami. Treba poznamenať:
 - o V rámci mechanizmu CBAM sa zavedie množstvo pracovných postupov, oznámení a výmen informácií medzi Komisiou, vnútroštátnymi príslušnými orgánmi a deklarantmi CBAM, najmä v oblastiach predkladania vyhlásení, preskúmania (vrátane hodnotenia rizík),
 - o Správa účtov deklarantov, správa certifikátov CBAM (prípadne finančných aktív), riadenie rizík a bezpečná výmena informácií majú vysoké bezpečnostné nároky.

4.4. *Posúdenie interoperability*

Mechanizmus CBAM je už zo svojej podstaty cezhraničný, keďže podporuje životný cyklus CBAM v celej EÚ, a to najmä organizovanie hodnotenia rizík, preskúmanie vyhlásení CBAM všetkými VPO a Komisiou.

Spolupráca medzi vnútroštátnymi colnými systémami sa zabezpečí využitím IT služieb a rozhraní Komisie (napr. SURV 3, EU CSW-CERTEX, CRMS2), ako aj nových komponentov osobitne navrhnutých na účely mechanizmu CBAM.

Register CBAM bol navrhnutý tak, aby podporoval interoperabilitu s dôrazom na otvorenosť, modularitu, oddelenie previazanosti a spoľahlivé rozhrania. Bude interagovať s vnútroštátnymi systémami CBAM, so spoločnou centrálnou platformou, s colnými systémami EÚ v rámci GR TAXUD a vnútroštátnych colných správ a so systémami ostatných GR prostredníctvom otvorených rozhraní.

Centrálny register CBAM bude využívať existujúce rozhrania colných systémov EÚ spravovaných GR TAXUD a zdefiniuje špecializované formáty pre colné záznamy o dovoze a režime aktívny zušľacht'ovací styk, ktoré majú poskytovať vnútroštátne colné správy. Nové rozhrania s vnútroštátnymi colnými systémami budú uverejnené začiatkom roka 2024, aby sa vnútroštátnym colným správam poskytol dostatočný čas na náležitú prípravu svojich systémov.

Rozhranie S2S medzi registrom CBAM a SCP bude založené na výmene štruktúrovaných správ a sprístupní sa začiatkom roka 2024, aby register CBAM, ako aj SCP mali dostatočný čas na integráciu svojich príslušných rozhraní do polovice roka 2025.

Všetky tieto rozhrania budú založené na štruktúrovaných správach a budú v čo najväčšej možnej miere v súlade s EUCDM a prílohou B k CKÚ. Špecifikácie pre A2B a B2B sa uvedú vo vykonávacom akte CBAM.

Obmedzenia opätovnej použiteľnosti

Opätovná použiteľnosť je samotným stredobodom zásad architektúry prijatých na účely centrálného registra CBAM. Pozostáva z dvoch častí: využívanie externých služieb registrom CBAM a opätovné použitie komponentov v zostave registra CBAM.

Opätovná použiteľnosť služieb a komponentov GR TAXUD

Register CBAM využije colné služby EÚ ponúkané GR TAXUD na priame použitie na účely:

- vyhľadania informácií o EORI obchodníka,
- získania colných záznamov o dovoze dostupných zo systému Surveillance 3,
- získania tovaru CBAM zo systému TARIC,
- ponuky služby replikácie a validácie povolení CBAM vnútroštátnym colným systémom prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX a
- výmeny zabezpečených informácií so systémom CRMS 2.

Správa prístupu používateľov portálov registra CBAM bude zverená systému UUM-DS, vďaka čomu členské štáty, ktoré o to majú záujem, budú môcť opätovne použiť colné identifikátory deklarantov CBAM s cieľom poskytnúť im prístup do portálu pre deklarantov CBAM, a Komisia (alebo dôveryhodné tretie strany) bude môcť udeliť právo na prístup prevádzkovateľom zariadení v tretích krajinách k ich autentifikačným identifikátorom EU Login. Portál prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín bude využívať systém EU Access na autorizáciu používateľov, pričom na autentifikáciu používateľov sa bude používať systém EU Login.

Register CBAM opätovne použije viacero technologických komponentov GR TAXUD a podnikového IT prostredia bez toho, aby bol ohrozený jeho súlad so zásadou prenositeľnosti uvedenou v prehľade architektúry v dodatku 2, konkrétne: ·

- architektúru midlvéru GR TAXUD TSOAP, ktorá sa opätovne použije v každom zo zložiek registra CBAM,
- systém na monitorovanie a audit COTS Elk a Kafka,
- zdroje správy rámca colných aplikácií (TATAFng) GR TAXUD,
- dokumentáciu a zdrojový kód systému GR TAXUD na správu rozhodnutí colných orgánov na účely vybudovania systému povolení CBAM,
- dokumentáciu a zdrojový kód zákaznickeho referenčného systému GR TAXUD s cieľom poskytovať povolenia CBAM vnútroštátnym colným systémom na účely ich kontroly počas colného konania pri dovoze,
- dokumentáciu a zdrojový kód systému riadenia colných rizík 2 (CRMS2) GR TAXUD na zabezpečenie brány výmeny rizík (*Risk Exchange Gateway*); dokumentáciu a zdrojový kód systému riadenia colných rizík 2 (CRMS2) GR TAXUD na zabezpečenie brány výmeny rizík RSecure (*Risk Exchange Gateway RSecure*);
- metodiku TEMPO GR TAXUD vrátane PM²,
- Dve dátové centrá GR TAXUD na testovanie, integráciu a na tak dlho, kým bude prevádzka registra CBAM zverená GR TAXUD, spolu s ich firewallovou ochranou, aktívnym-aktívnym zoskupovaním, vyrovnávaním záťaže a dve dátové centrá s aktívnym-pasívnym zoskupovaním s cieľom zaistiť škálovateľnosť, vysokú dostupnosť, obnovu po havárii, časť zabezpečenia, ktorú potrebuje register CBAM.

Treba poznamenať, že GR TAXUD sa od roku 2014 riadi všetkými odporúčaniami GR DIGIT pri navrhovaní obchodných aplikačných služieb, dátových služieb a pomocných služieb pre svoju tvorbu SOA aplikácií.

Opätovná použiteľnosť podnikových služieb a komponentov EÚ

Register CBAM použije EU Login na autentifikáciu deklarantov CBAM zo systému členského štátu UUM-DS typu D, prevádzkovateľov zariadení v tretích krajinách a všetkých úradníkov vnútroštátnych príslušných orgánov, Komisie, vnútroštátnej colnej správy a iných útvarov Komisie. Register CBAM využije sieť colných orgánov na elektronickú identifikáciu eIDAS na autentifikáciu deklarantov CBAM zo systému členského štátu UUM-DS typu A, B a C.

Register CBAM bude využívať systém UUM-DS a EU Access na autorizáciu všetkých svojich používateľov.

Úplná migrácia zo systému UUM-DS na systém EU Access sa zväži, keď EU Access bude ponúkať všetky funkcie UUM-DS vrátane podpory siete colných orgánov na elektronickú identifikáciu eIDAS. V súčasnosti sa na portáli prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín na autorizáciu používateľov využíva systém EU Access.

Register CBAM bude využívať službu EU Sign, ktorú spravuje Komisia a ktorá spracúva kvalifikované elektronické podpisy, na účely zaručenia pôvodu a integrity elektronických dokumentov, čím sa zvýši ich celková bezpečnosť a pravosť v rámci mechanizmu CBAM.

Register CBAM sprístupní verejné informácie CBAM na portáli Europa.

GR TAXUD má navyše záujem o maximalizáciu opätovného použitia podnikových služieb a komponentov, ktoré by spĺňali niektoré z požiadaviek mechanizmu CBAM, znížili riziko súvisiace s jeho včasným zavedením a zabezpečili kvalitu jeho prevádzky a zároveň znížili jeho kapitálové a prevádzkové výdavky.

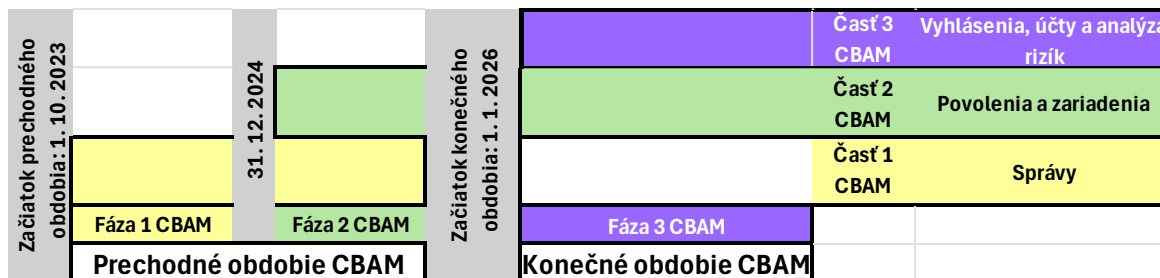
4.5. Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania

V nariadení o mechanizme CBAM je stanovené zavedenie registra CBAM v dvoch obdobiach rozložených do troch po sebe nasledujúcich fáz:

- **Perspektíva obdobia:** postupné zavádzanie počas prechodného obdobia od štvrtého štvrťroka 2023 do štvrtého štvrťroka 2025, po ktorom nasleduje konečné obdobie od prvého štvrťroka 2026.
 - Počas **prechodného obdobia** dovozcovia CBAM vykazujú emisie svojho dovážaného tovaru štvrťročne, ale nemusia nakupovať a odovzdávať certifikáty. Ide o skúšobné obdobie systému mechanizmu CBAM.
 - Počas **konečného obdobia**, ktoré sa začína 1. januára 2026, musia byť deklaranti CBAM schválení, deklarujú svoje emisie raz ročne, nakupujú certifikáty, aby udržali bilanciu svojich účtov CBAM na minimálnej úrovni 50 % pomeru emisií k zakúpeným certifikátom, a svoje certifikáty odovzdávajú spolu so svojimi ročnými vyhláseniami.
- **Perspektíva fázy a časti:**
 - **CBAM fáza 1:** „správy o CBAM“ od dovozcov tovaru CBAM (tzv. časť 1), ktoré sa majú používať počas celého prechodného obdobia od štvrtého štvrťroka 2023 (mimo rozsahu projektového zámeru),
 - **CBAM fáza 2:** „správy o CBAM“ poskytované dovozcami tovaru CBAM (časť 1),

povolenia deklarantov CBAM a registrácia prevádzkovateľov zariadení z tretích krajín (tzv. časť 2) od 31. decembra 2024 v rámci prípravy na konečné obdobie,

CBAM fáza 3: časť 2 rozšírená o vyhlásenia a certifikáty CBAM spolu s úplnou správou účtov CBAM (tzv. časť 3) od začiatku konečného obdobia, no bez časti 1 „správy o CBAM“ od skončenia prechodného obdobia 31. decembra 2025.



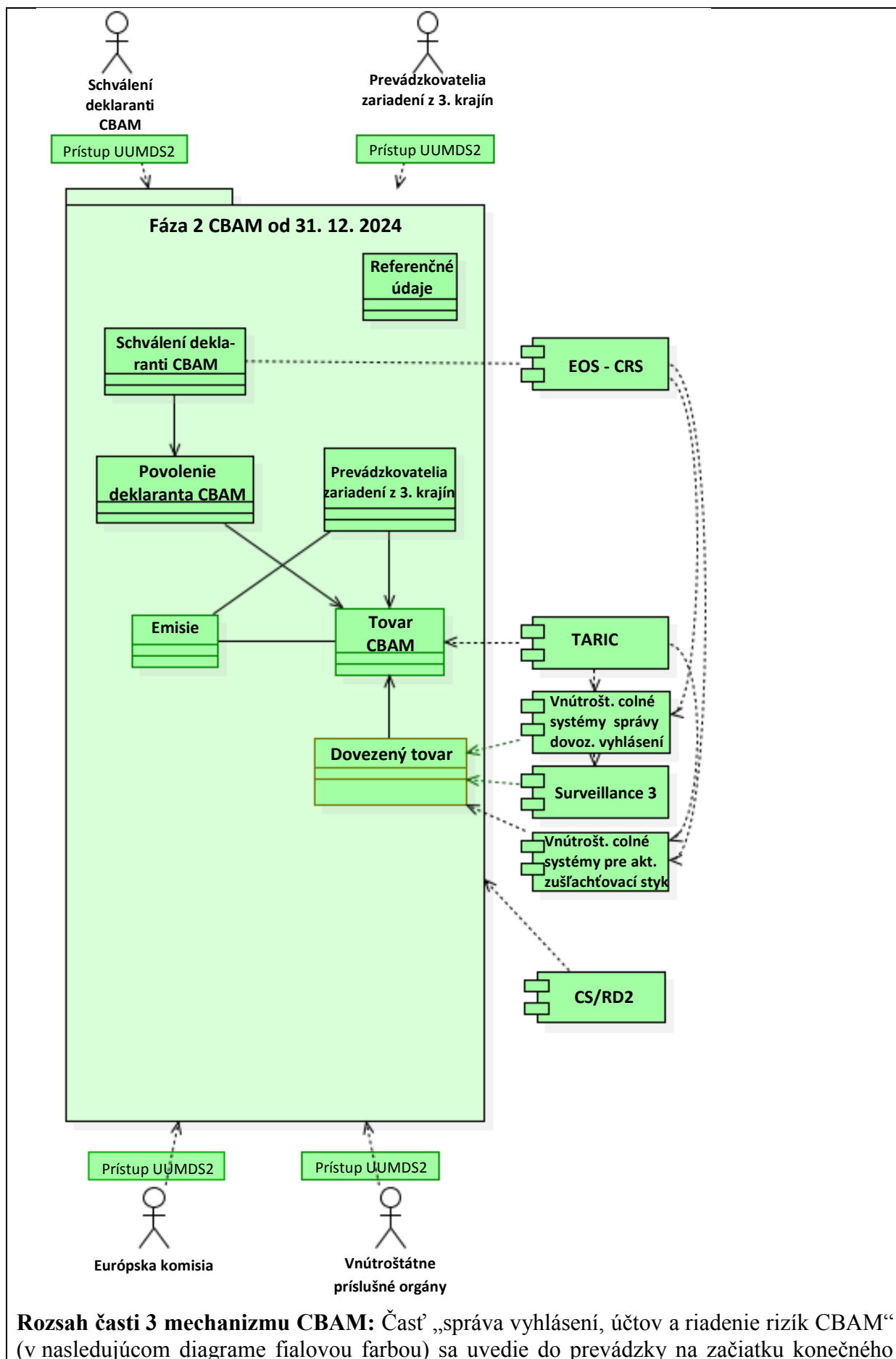
Zavedenie registra CBAM v dvoch fázach/častiach

Na CBAM fázu 1 (realizácia časti 1 mechanizmu CBAM a jej fungovanie od štvrtého štvrtého roka 2023 do konca roka 2025) sa v plnom rozsahu vzťahuje projektový zámer prechodného obdobia.

Na dvoch nasledujúcich obrázkoch je znázornený prístup k uskutočneniu úplného rozsahu konečného systému v dvoch fázach, pričom zobrazené sú komunity používateľov, relevantné externé systémy a hlavné subjekty riadené v rámci príslušných fáz. Definícia externých systémov a subjektov je uvedená v nasledujúcom oddiele.

Rozsah časti 2 mechanizmu CBAM: Navyše k časti 1 „správy o CBAM“ od dovozcov tovaru CBAM sa pridáva časť 2 „povolenia a zariadenia CBAM“ (oba prvky sú v nasledujúcich diagramoch označené zelenou farbou), ktorá začne fungovať 31. decembra 2024 v súlade s ustanoveniami nariadenia o mechanizme CBAM. Časť 1 aj časť 2 sa následne budú ďalej udržiavať a vyvíjať počas zvyšku prechodného obdobia. „Povolenia a zariadenia CBAM“ sa začlenia do konečného systému CBAM, zatiaľ čo „správy o CBAM“ sa postupne zrušia ku koncu prechodného obdobia. V časti 1 a časti 2 sa register CBAM prepojí s vnútroštátnymi colnými systémami dovozu, vnútroštátnymi colnými systémami pre režim aktívny zušľacht'ovací styk a podpornými colnými systémami EÚ GR TAXUD s cieľom podporiť plnenie povinností pri minimálnom zaťažení obchodu. Časť 2 mechanizmu CBAM sa uskutoční v rámci prípravy na konečný systém zavedením jeho prvého komponentu.

Harmonogram fázy 2 mechanizmu CBAM: Začína sa 31. decembra 2024 a končí sa 31. decembra 2025 začatím konečného obdobia. Komunita používateľov sa rozšíri o prevádzkovateľov zariadení v tretích krajinách, zatiaľ čo deklaranti CBAM budú musieť získať požadované povolenia na účely konečného obdobia.



obdobia naplánovanom na 1. január 2026. Tvorí jadro konečného systému CBAM. Súčasťou časti 3 mechanizmu CBAM sú aj prepojenia s vnútroštátnymi systémami dovozu pre povolenia CBAM prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX, so spoločnou centrálnou platformou na nákup certifikátov CBAM, s ETS, úradom OLAF a so systémami vnútroštátnych príslušných orgánov. Okrem toho sa v rámci nej do registra CBAM **dopĺňajú spôsobilosti týkajúce sa certifikátov CBAM**, ako aj všetky spôsobilosti súvisiace s riadením rizík. Keďže v moduloch pre certifikáty CBAM a riadenie rizík CBAM sa narába s dôvernými informáciami a monitorujú sa prípady obchádzania a neplnenia povinností, v rámci časti 3 mechanizmu CBAM sa spravujú citlivé informácie a vyžadujú sa procesy s vysokou mierou zabezpečenia. Táto časť sa bude ďalej udržiavať a vyvíjať počas konečného obdobia.

Harmonogram fázy 3 mechanizmu CBAM: Začína sa 1. januára 2026 a zhoduje sa s konečným obdobím. Počas tejto fázy budú súbežne a v úzkej súčinnosti fungovať len časti 2 a 3 mechanizmu CBAM, keďže časť 1 bola špecifická pre prechodné obdobie a postupne sa zruší. Komunita používateľov sa rozšíri o vnútroštátne colné správy.

Rozsah časti 3 mechanizmu CBAM: Časť „správa vyhlásení, účtov a riadenie rizík CBAM“ (v nasledujúcom diagrame fialovou farbou) sa uvedie do prevádzky na začiatku konečného obdobia naplánovanom na 1. január 2026. Tvorí jadro konečného systému CBAM. Súčasťou časti 3 mechanizmu CBAM sú aj prepojenia s vnútroštátnymi systémami dovozu pre povolenia CBAM prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX, so spoločnou centrálnou platformou na nákup certifikátov CBAM, so systémom CRMS2 na výmenu informácií týkajúcich sa riadenia colných rizík EÚ, s ETS, úradom OLAF a so systémami vnútroštátnych príslušných orgánov. Okrem toho sa v rámci nej do registra CBAM **dopĺňajú spôsobilosti týkajúce sa certifikátov CBAM**, ako aj všetky spôsobilosti súvisiace s riadením rizík. Keďže v moduloch pre certifikáty CBAM a riadenie rizík CBAM sa narába s dôvernými informáciami a monitorujú sa prípady obchádzania a neplnenia povinností, v rámci časti 3 mechanizmu CBAM sa spravujú citlivé informácie a vyžadujú sa procesy s vysokou mierou zabezpečenia. Táto časť sa bude ďalej udržiavať a vyvíjať počas konečného obdobia.

Harmonogram fázy 3 mechanizmu CBAM: Začína sa 1. januára 2026 a zhoduje sa s konečným obdobím. Počas tejto fázy budú súbežne a v úzkej súčinnosti fungovať len časti 2 a 3 mechanizmu CBAM, keďže časť 1 bola špecifická pre prechodné obdobie a postupne sa zruší. Komunita používateľov sa rozšíri o vnútroštátne colné správy.

Fáza 3 mechanizmu CBAM – architektúra na vysokej úrovni

